

KARANLIKTA KOMEDİ

YAZAN Peter SHAFFER

ÇEVİREN Yıldız SERPEN

- K İ Ş İ L E R -

* BRINDSLEY MILLER (e)

Heykeltıraş; 25-30 yaşlarında, gözlüklü, korkak; çok zeki ama o ölçüde kendine güveni az.

* CAROL MELKETT (k)

Brindsley'in nişanlısı. Sosyete mensup; 20 yaşlarında, boş kafalı, iyi huylu.

* MISS FURNIVAL (k)

Orta yaşlı; hiç evlenmemiş, ürkek, nazik, terbiyeli.

* ALBAY MELKETT (e)

Orta yaşlı; canlı, kabadayı tavırlı, bağırarak konuşur.

* HAROLD GORRINGE (e)

Eski porselen satan bir antikacı. Kıvılcık saçlı, tiz sesli; alelade, alıngan; kısacası, kadınsı bir tip.

* SCHUPPANZIGH (e)

Orta yaşlı, tıknaz bir Alman mülteci. Şen, şevkli, kültürlü. Londra'da yaşamaktan hoşnut (*Hayatını kazanmak için Londra'da Elektrik şirketinde tam mesai çalışmak zorunda olmasına rağmen*)

* CLEA (k)

Brindsley'in eski metresi. 25-30 yaşlarında; alımlı, çekici; ressam, keskin bir zekâ. Göz kamaştırıcı, aynı zamanda ürkekten bir tip. Uzun saçlı, uzun etekli bir Hampstead entelektüeli.

* GEORG BAMBERGER (e)

Yaşlıca bir milyoner. Hubar Gülbenkyan'ı andırır şekilde giyinmiş.

NOT

Oyun arasında çakmak, kibrit ya da el feneri yakıldığında, alev ve ampul görünmez. Buna karşılık sahnedeki ışık biraz kararır. Bunlar söndürüldüğünde, sahnenin ışığı hemen eski parlak halini alır.

- D E K O R -

Olay, Londra'da South Kensington'da BRINDSLEY'nin oturduğu dairede geçer. Burası dairelere bölünmüş büyük bir evin alt katıdır. HAROLD GORRINGE karşı dairede, MISS FURNIVAL üst katta otururlar.

Alt katta iki kapı bulunur. Biri dışarıdaki hole açılır. Holün karşı tarafında HAROLD'un kapısı; önünde tertipli konmuş bir paspas. İkinci kapı odanın öbür tarafında BRINDSLEY'nin atölyesine açılır. Bir merdiven ile üst kata, BRINDSLEY'nin yatak odasının kapısının görüldüğü demir parmaklıklı koridora çıkılır. Yerde bir kapak bodruma inen merdivene açılır. Odadaki mobilya sahnede ışıkların yandığı kısma gelindiğinde tarif edilecektir.

- Z A M A N -

* Bir Pazar gecesi 9.30 ' da...

(Karanlık. İki kişinin sesi duyulur BRINDSLEY ile CAROL sahnededirler. Odanın içinde aydınlıkmiş gibi rahatlıkla gezinen iki kişi hissini verecek şekilde hareket etmelidirler. Eşya çekiliyormuş gibi sesler duyulur. Bir iskemle gürültüyle yere konur)

- BRINDSLEY Tamam. Oda şimdi nasıl oldu?
- CAROL Enfes! Keşke her zaman böyle olsa... Lamba orada harikulâde duruyor. İskemlelerin rengi de çok yakıştı. Sana demedim mi yeşil bu odayı açar diye!
- BRINDSLEY Ya Harold gelirse?
- CAROL Hani yarın sabah dönüyordu, hafta sonunu orada geçirecekti?
- BRINDSLEY Evet. Ama ya bu akşam dönerse? Antika eşyasının üzerine titrer. Bir de bakıyorsun gelivermiş! Odasına girip de eşyasını göremeyince kim bilir ne yapar!
- CAROL Bu kadar büyütme. Bütün eşyasını almış değiliz. Bir lamba, üç iskemle, şu masa, şu kâse, bir de içinde çiçekleriyle şu vazo.
- BRINDSLEY Bir de Buda heykeli. O hepsinden değerli.
- CAROL Üzülme artık, hayatım.
- BRINDSLEY Sen Harold'u bilmezsin. Antika eşyasını değil ödünç vermek, elletmez bile.
- CAROL Bak, Mr. Bamberger gider gitmez hepsini yerli yerine koyarız. Haydi vesvese etme.
- BRINDSLEY Biz bu işi yapmayacaktık. Demek istediğim, Harold kızsın, kızmasın biz yapmayacaktık. Düşünsene hayatım, Georg Bamberger mültimilyoner. Ömrü bu türlü eşya arasında geçmiş. Adı, sanı duyulmamış bir heykeltıraşın eserlerini görmeye geliyor. Bana kalırsa beni olduğum gibi tanınması daha iyi olurdu. Fakir bir sanatçıyla karşılaşmak belki içine dokunurdu.
- CAROL Belki. Ama babamın hiç hoşuna gitmezdi. O da geliyor bu akşam, unuttun mu?
- BRINDSLEY Unutur muyum hiç? Şu canavar babanı bu gece çağırman pek mi gerekti?
- CAROL Gene başlama.

- BRINDSLEY Sana uygun bir eş olduğuma ünlü bir koleksiyoncunun eserlerimi satın almasını seyretmekle inanacaksa, benim gibi bir damadı hak etmiyor demektir.
- CAROL Adamcağız senin ekmek parası kazanabildiğini gözüyle görmek istiyor, o kadar.
- BRINDSLEY Ya Bamberger heykellerimi beğenmezse?
- CAROL Beğenir, hayatım. Merak etme.
- BRINDSLEY Bir viski versene. (*CAROL verir*) Bana öyle geliyor ki, bu gece tam bir fiyasko olacak. Yüzde yüz, saf, yirmi dört ayar bir fiyasko.
- CAROL Bak şekercim, korkak bezirgân ne kâr eder, ne ziyan.
- BRINDSLEY Çok doğru bir söz.
- CAROL Babam senin gibilere iflah olmaz bozguncu der.
- BRINDSLEY Her babandan söz edişinde ondan biraz daha nefret ediyorum. Oldum olası askerlerden hazzetmem. Onun da nasıl olsa beni görünce nevri dönecek.
- CAROL Neden?
- BRINDSLEY Çünkü ben korkağın biriyim. Baban da bunu hemen sezecek.
- CAROL Sen de ona meydan okursun. Babam yalnız kendinden korkanlara kabadayılık taslar.
- BRINDSLEY İyi ya işte, ben de korkuyorum.
- CAROL Nasıl olur, daha tanışmadın bile!
- BRINDSLEY Olsun. Şimdiden korkuyorum.
- CAROL Saçmalama. (*Bir içki uzatır*) Al.
- BRINDSLEY Teşekkür ederim.
- CAROL Sahi, neden korkuyorsun? Ne yapabilir ki? Yani sana ne yapabilir?
- BRINDSLEY En başta seninle evlenmeme engel olur.
- CAROL Ah, çok tatlısın!
- BRINDSLEY Mavi sana yakışıyor. Gözlerinin rengini yansıtıyor.
- CAROL Kravatımı düzelt, pasaklıcağzım.
- BRINDSLEY Bir öpücük ver.
- CAROL Şimdi olmaz.
- BRINDSLEY Bir öpücük, haydi. (*Öpüşürler*) Kimse senin gibi öpemez.
- CAROL Beni seviyor musun?
- BRINDSLEY Sevdiğimi biliyorsun.

- CAROL Söyle bakalım, benden önce kaç kıza tutuldun?
- BRINDSLEY Binlerce.
- CAROL Ciddi söyle.
- BRINDSLEY Ciddi söylüyorum. Hiç kimseye...
- CAROL Ya o resimdeki kız ne oluyor?
- BRINDSLEY Üç aylık bir serüvendi.
- CAROL Ne zaman?
- BRINDSLEY İki yıl önce.
- CAROL Adı neydi?
- BRINDSLEY Clea.
- CAROL Nasıl bir şeydi?
- BRINDSLEY Clea ressamdı. Dürüst, zeki, yetenekli, dili kılıçtan keskin... Yani tam anlamıyla bir kadın...
- CAROL En son ne zaman görüştünüz?
- BRINDSLEY *(Kaçamaklı)* Dedim ya... İki yıl önce.
- CAROL Öyleyse yatak odandaki çekmeceye resmi ne arıyor?
- BRINDSLEY Ne bileyim! Orda duruyor işte!
- CAROL *(Mırıldanır)*Söyle bakalım... Onunla mı daha iyi oluyordu, yoksa benimle mi daha iyi?
- BRINDSLEY Ne?
- CAROL Seks vaziyetleri.
- BRINDSLEY Bak konuklarımız şimdi gelir. Bir plak koysan... Şöyle babana göre bir şey olsun. Neden hoşlanır baban?
- CAROL Askeri marşlardan başka şeyden anlamaz.
- BRINDSLEY Sormadan bilmeliydim... Dur, var sanıyorum! Raftaki şu son plak... Turuncu zarfın içindeki... Bak bakalım, “Yürüyelim Arkadaşlar” mı “Ölüyorum Arkadaşlar” mı? Öyle bir adı olacak.
- CAROL Şu mu?
- BRINDSLEY Tamam.
- CAROL *(Raftan alır, üzerini okur)* “Coldstream Muhafız Alayı Bando”.
BRINDSLEY Çok güzel! Koy çalsın.
- CAROL Bu gramofon nasıl çalışır?
- BRINDSLEY Soldaki düğmeyi çevir. Tamam o... Şimdi dua edelim! Ulu Tanrım, ne olur, bu gece her şey yolunda gitsin! Mr. Bamberger heykellerimi

beğensin satın alsın! Carol'un canavar babasına şirin görüneyim! Komşum Harold Gorringe de kıymetli mobilyasını habersizce aldığımızı asla öğrenmesin! Amin!

(Gürültülü bir Sausa marşı, daha başlarken yavaşlar. Sanki cereyan kesilmiş gibi. Sessizlik. Çok parlak bir ışık sahneyi doldurur. Oyunun geri kalan kısmı, son on beş saniyeyi saymazsak, bu parlak ışıklı sahnede ama sanki zifiri karanlıktaymış gibi oynanır.)

BRINDSLEY Hay Allah! Sigorta attı.

(BRINDSLEY'nin odasının şekli oyunun başında tarif olunmuştu. HAROLD'un evinden getirdikleri mobilya iki tane zarif, eski stil yaldızlı iskemle, onların takımı kolları oymalı bir koltuk, bir küçük Kraliçe Ann stili masa ile üzerindeki opal rengi lamba, Wedgewood porseleni bir kâse, içinde çiçekleriyle birlikte Coalport porseleni bir vazo ve yine porselen bir Buda. BRINDSLEY'e ait olan eşya ise üzerinde içki şişelerinin durduğu adi bir masa, gramofon, alelade bir iskemle ve kendi eseri bir heykel Bir kaide üzerinde acayip bir şekile takılı iki sivri ve uzun maden parçası.)

CAROL Yapma!

BRINDSLEY Sağlam sigorta attı. *(Güçlükle elektrik düğmesini bulur, birkaç kere çevirir)* Evet, sigorta atmış.

CAROL Eyvah!

BRINDSLEY Ya da cereyan kesildi.

CAROL Sigortalar nerede?

BRINDSLEY Holde.

CAROL Mum var mı?

BRINDSLEY Yok, Allah kahretsin!

CAROL Kibrit nerede?

BRINDSLEY İçki masasının üzerindeydi.

CAROL *(Şişelerin etrafında el yordamıyla kibrit arar)* Yok burada.

BRINDSLEY Gramofona bak.*(Birlikte odada el yordamıyla kibrit aramaya koyulurlar.)*Ooof! Oof! Of! *(CAROL'un eli gramofonun üzerindeki marakaya çarpar. Maraka gürültüyle yere düşer.)* Hah!

CAROL *(Araştırır, bulur)* Kibrit değilmiş... *(Aramaya devam ederler. Telefon çalar)*

BRINDSLEY Bir bu eksikti! *(Yoklayarak telefona doğru ilerler. Telefon ısrarla çalmaya devam eder.)* Anladık, Geliyoruz! *(Telefonu yere düşürür, bulmak için yere*

çökmek zorunda kalır. Ahizeye) Alo? (Birden korkuyla irkilir) Alo! Yo, yo, hayır, bir şey yok... İyiyim, çok iyiyim! Sen nasılsın? (Düşünmeksizin eliyle ahizeyi kapatır. Carol'a) Hayatım, yatak odasına bir baksana...

CAROL Daha burayı bitirmedim.

BRINDSLEY Şey, şimdi aklıma geldi. Yatak odasında sigorta teli olacak. O, senin fotoğrafı bulduğun çekmecede. Gidip getirir misin?

CAROL Sanmam. Hiç öyle bir şey görmedim.

BRINDSLEY *(Tersler)* Tartışacağına git bir bak.

CAROL Pekiyi, pekiyi. Hemencecik tepen atmasın.

BRINDSLEY *(Öfkesini yenmeye çalışır.)* Kusura bakma. Biliyorum orada olduğunu da onun için... Sen görmemiş olacaksın.

CAROL Kibrit lâzım değil mi?

BRINDSLEY Karanlıkta onarırız, ne yapalım. Haydi çabuk ol, canım.

CAROL Hay Allah, ne sıkıntı! *(Yolunu yoklayarak merdivenleri çıkar, yatak odasına girer.)*

BRINDSLEY *(Elini ahizeden çeker, CAROL'un gitmesini bekler.)* Alo? Ooo! Merhaba! Nasılsın? Güzel... Güzel... Güzel, çok güzel! Ne deyip durmayayım? *(Eliyle ahizeyi kapar.)* Carol? Hayatım? *(CAROL'un gittiğine aklı yatınca, alçak sesle, acele acele konuşmaya başlar.)* Clea? Ne işin var burada? Sen Finlandiya'da değil miydin? İyi ama gideli daha bir ay olmadı... Nerden telefon ediyorsun? Terminalden? Şey, hayır, bu gece pek olmaz. Çok işim var... Atlatamam... İmkânsız.

CAROL *(Yukarıdan, yatak odası kapısından seslenir)* O çekmecede senin eski çoraplarından başka şey yok.

BRINDSLEY *(Seslenir)* Öyleyse öteki çekmecelere bak. *(CAROL çıkar Alçak sesle ve süratle konuşur.)* Bak, şimdi konuşamam. Yarın telefon etsem? Nerede olacaksın? Canım, olmaz dedim ya! Bu gece olmaz, Clea. Biliyorum, evin hemen köşe başında, mesele o değil. Bu akşam gelemezsin... Dinle beni, durum eskisi gibi değil... Bu son ay birtakım şeyler oldu...

CAROL *(Dışarıdan)* Bir şey göremiyorum. Brin, rica ederim!

BRINDSLEY Daha fazla konuşamayacağım, Clea... Hayır, telefonda anlatamam... Canım, tabii onunla ilgili bir şey...

CAROL *(Yatak odası kapısında görünür)* Ben orada tel falan bulamadım. Hiç kibritimiz yok mu, Allah aşkına?

- BRINDSLEY Of, sızlanma! (*Telefona*) Hayır, hayır, sana söylemedim. Yarın ararım. Hoşça kal. (*Sert bir hareketle telefonu kapatmak ister ama göremediğinden yerini bulamaz, ahizeyi masaya şiddetle vurur.*)
- CAROL (*Merdivenleri iner*) Kimdi telefondaki?
- BRINDSLEY Bir arkadaş. Teli buldun mu?
- CAROL Bulamadım. Bu karanlıkta nasıl bulunur? Kibrit edinmeliyiz.
- BRINDSLEY Gidip meyhaneden alayım. Belki mumları da vardır. (*Yukarıdan, yaklaşmakta olan birinin kesik çığlıkları duyulur. Gelen, panik içinde yolunu bulmaya çalışan MISS FURNIVAL'dır.*)
- MISS FURNIVAL (*Çığlık çığlığa*) İmdat! İmdat! Yetişin! Ne olur, biri yardıma koşsun!
- BRINDSLEY (*Seslenir*) Siz misiniz, Miss Furnival?
- MISS FURNIVAL Evet... Mr. Miller?
- BRINDSLEY Efendim?
- MISS FURNIVAL Sizsiniz, değil mi, Mr. Miller?
- BRINDSLEY Evet, benim. (*Yoklayarak içeri girer.*)
- MISS FURNIVAL Oh, şükürler olsun, evdeymişsiniz! Öyle korktum ki!
- BRINDSLEY Neden? Sizin ışıklar da mı söndü?
- MISS FURNIVAL Evet!
- BRINDSLEY Demek cereyan kesildi.
- MISS FURNIVAL Sanmam öndeki sokak lambaları yanıyor. Merdivenden inerken gördüm.
- BRINDSLEY Öyleyse ana sigorta attı.
- CAROL Nerde bu ana sigorta? (*MISS FURNIVAL yabancı bir ses duyduğu için irkilir*)
- BRINDSLEY Aşağıda, bodrumda. Ana sigorta mühürlüdür. Elektrik şirketi teknisyenlerinden başkası el süremez.
- CAROL Şimdi ne yapacağız?
- BRINDSLEY Elektrik şirketine telefon et, çabuk!
- CAROL Gecenin bu saatinde gelirler mi?
- BRINDSLEY Gelsinler, ne yapalım! (*Telefona doğru yoklayarak yürür.*) Yanınızda kibrit var mı, Miss Furnival?
- MISS FURNIVAL Ah, hayır. Ne kadar ihtiyatsızım! Oysa karanlıktan çok korkarım.
- BRINDSLEY Hayatım, sizi tanıştırayım. Miss Furnival üst katta oturur. Miss Furnival, size Miss Melkett'i tanıştırayım.

MISS FURNIVAL Memnun oldum.

CAROL Memnun oldum.

MISS FURNIVAL Ne feci, değil mi?

BRINDSLEY *(Telefonu bulur, ahizeyi kaldırır, çevirir)*

CAROL Mr. Bamberger'e haber verelim, gelmesin.

BRINDSLEY İmkânsız. Dışarıda yemek yiyip, oradan doğru buraya gelecek. Telefonla bulamayız.

CAROL Tüh!

BRINDSLEY *(Telefona)* Santral mi? Beni lütfen elektrik şirketine bağlar mısınız? Gece hizmeti dairesini arıyorum... Evet, rehberde vardır numarası tabii, yalnız ben göremiyorum... Özür dilemeniz gereksiz... Hayır, kör falan değilim! Göremiyorum, o kadar. Sigorta attı... Kibritimiz yok... Varsa bile bulamıyoruz karanlıkta... *(Perişan yalvarır.)* Rica ederim, hanımefendi... İvedi bir durum var. Zor durumdayız... Teşekkür ederim. *(Odadakilere)* Londra'da daireler serserilerle dolu!

MISS FURNIVAL Ah, ne kadar doğru söylediniz, Mr. Miller!

BRINDSLEY *(Çılgın gibi, telefona)* Hanımefendi, numarayı istemem. Çeviremem! Neden mi? Hiç zifiri karanlıkta numara çevirmeyi denediniz mi? *(Öfkesini güç yenerek.)* Onun için sizin bağlamanızı rica ediyorum... Teşekkür ederim... *(MISS FURNIVAL'a)* Miss Furnival, sizde mum var mı acaba?

MISS FURNIVAL Ah, hayır, Mr. Miller.

BRINDSLEY *(Tekrar canlanarak telefona)* Alo? Efendim, bizim evin sigortası attı. Adres Scarcam Gardens, Numara 18. *(Birden çileden çıkar)* Olur, olur! Peki! *(Deliye dönmüş, odadakilere)* Daha bağlamamışlar!

MISS FURNIVAL Müsaadenizle bir şey söyleyebilir miyim? Karşıda, Harold Gorringe'de belki mum vardır. Kendisi evde yok ama anahtarını hep paspasın altına bırakır.

BRINDSLEY İyi fikir. Harold tedbirlidir. Evinde böyle şeyler bulundurur. *(CAROL'a)* Sen şunu al, ben gidip bakayım. *(Telefonu CAROL'a el yordamıyla verir, döner, hızla ilerleyeyim derken kendi eseri heykelle bir güzel çarpışır.)* Hey Ulu Tanrım!

MISS FURNIVAL Bir yerinize bir şey olmadı ya, Mr. Miller?

- BRINDSLEY Ah, nasıl da bilmişim! Bu hayatımın en berbat gecesi olacak!
- CAROL Telâşlanma, hayatım. Ne olur, telâşlanma! (*BRINDSLEY çıkar, HAROLD'un paspasının altında anahtarı yoklayarak aradığı görülür. Sonunda bulur ve karşıdaki odaya girer*)
- MISS FURNIVAL Çok haklısınız, Miss Melkett. Kendimize hâkim olmalıyız; katiyen telaşlanmamalıyız.
- CAROL (*Telefona*) Alo? Alo? (*MISS FURNIVAL'a*) Bu gece karanlıkta kalmamız ne kötü oldu! Brindsley'nin kara bahtı!
- MISS FURNIVAL Bu gecenin bir özelliği mi var, Miss Melkett?
- CAROL Hem de nasıl! Brindsley için bundan daha önemli bir gece olamaz.
- MISS FURNIVAL Ya, vah, vah! Ne olduğunu sorabilir miyim?
- CAROL Georg Bamberger adlı bir Almandan söz edildiğini duydunuz mu hiç?
- MISS FURNIVAL Elbette duydum. Dünyanın en zengin adamıymış, diyorlar, öyle mi?
- CAROL Evet. (*Telefona*) Alo? (*MISS FURNIVAL'a*) Bu akşam buraya geliyor.
- MISS FURNIVAL Bu akşam!
- CAROL Yirmi dakika sonra burada. (*Sabrı tükenir, telefona*) Alo? Alo?
- MISS FURNIVAL Aah, ne güzel! Ne maksatla geldiğini sorabilir miyim?
- CAROL İşittiğimize göre Brindsley'nin eserlerinin fotoğraflarını görmüş, hayran olmuş. Hemen asıllarını görmek istemiş. Geçen hafta sekretere telefon etti, randevu aldı. Bamberger'in muazzam bir koleksiyonu var. Eserlerinden birini satın alacak olsa Brin şöhrete ulaştı demektir.
- MISS FURNIVAL Aman, ne güzel!
- CAROL Bu Brindsley için bulunmaz bir fırsat. Daha doğrusu fırsat idi. Bu iş başımıza gelmeden önce...
- MISS FURNIVAL Çok yazık! Ne yapsak acaba? Şunu bir tıkırdatın bakalım.
- CAROL (*Telefonu tıkırdatır*) Alo? Alo? Sanki hidrojen bombası atılmış, herkes ölmüş.
- MISS FURNIVAL Aman, n'olur, böyle şeyler söylemeyiniz. Şakasına bile dayanamıyorum.
- CAROL Alo? Hah! Burası Scarcam Gardens, Numara 18. Kusura bakmayın, bir sıkıntımız var da... Sormayın, felâket! Sigortamız attı. Şu ana sigorta dedikleri nesne sanıyorum. Bir adamcağız gönderirseniz... Hepsi birden grip olmadı ya, canım... Ah, çok rica ederim! Pek sıkışık durumdayız... Korkunç derecede önemli. Teşekkür ederim. (*Telefonu*

kapar) Bu gece ilk fırsatta birini göndermeye çalışacaklarmış! Eksik olmasınlar!

MISS FURNIVAL Efendim, bunların maksadı halka hizmet değil, eziyet... Benim gençliğimde bizler nasıl vergi ödemekle mükellef idiysek, onlar da bizleri memnun etmekle mükelleftiler. Oysa şimdi... Karşınıza ağız bozuk bir zenci çıkıyor... Hele bir de Orta tabakadan olduğunuzu anladılar mı, tamam, çekeceğiniz var demektir.

CAROL Bir şey içer misiniz?

MISS FURNIVAL İçki kullanmam, teşekkür ederim. Aziz babacığım papaz olduğundan içkiye şiddetle karşıydı. *(Dışarıda, holde düzensiz ayak sesleri... Birinin takılıp düşmesi, kalkması ve bu arada dudakta zaptedilen bir küfür. Gelen ALBAY MELKETT'dir.)*

A.MELKETT *(Bağırır)* Orada kimse yok mu?

CAROL *(Seslenir)* Böyle buyurun, baba.

A.MELKETT Şu ışığı yakamaz mısınız, kuzum? Az kaldı kapıdaki süt şişesine kurban gidiyorduk.

CAROL Sigorta attı. Elektrikler yok! *(ALBAY MELKETT, elinde bir çakmakla girer. Çakmak yanmaktadır fakat oyunumuzun kurallarına göre alev görünmeyecek, buna karşılık sahnedeki ışık biraz azalacaktır.)*

MISS FURNIVAL Oh, ışık! Dünya varmış!

CAROL Babam Albay Melkett, Miss Furnival. Miss Furnival üst katta komşu.

MISS FURNIVAL Fakat şuanda Mr. Miller'e iltica etmiş bulunuyorum. Karanlıkta ne yapacağımı, nasıl edeceğimi şaşırıyorum.

A.MELKETT Ne zaman oldu bu iş?

CAROL Birkaç dakika önce. Ana sigorta atıverdi.

A.MELKETT Peki seninki nerede?

CAROL Karşı dairede mum arıyor.

A.MELKETT Nasıl? Kendi evinde mum yok mu?

CAROL Yok. Kibrit bile bulamıyoruz.

A.MELKETT Yaaa... Tertipsiz demek. Fena alamet...

CAROL Baba, rica ederim! Böyle şeyler herkesin başına gelebilir.

A.MELKETT Benimkine gelmez... *(Heykeli görür)* Bu da nesi?

CAROL Brindsley'in eserlerinden biri.

A.MELKETT Bak hele! Kaç para eder o?

- CAROL Elli sterlin istiyor, sanıyorum.
- A.MELKETT Vay vay vay...
- CAROL *(Kaygılı)* Evi hoşunuza gitti mi baba? İyi döşenmiş değil mi? Zengin ama sade...
- A.MELKETT *(Buda'yı işaret ederek)* Şunun gibi mesela. Bana Hangoon'u hatırlattı... Kaç para saymış ona?
- MISS FURNIVAL *(Buda'yı görür)* Aman Yarabbi!
- CAROL Ne var, ne oldu?
- MISS FURNIVAL Hiç. O Buda tıpkı Harold'inkine benziyor da...
- CAROL *(Korkuyla)* Harold'u tanıyor musunuz?
- MISS FURNIVAL Tabii, gayet iyi tanırım. Komşu olduktan başka çok iyi ahabızdır. Böyle, bir yere gittiği zamanlar, mini mini kedisi Judy'i bana bırakır. Ben de arada bir seyahate çıktığımda, Rigoletto'mu ona bırakırım. Harold'un mobilyası en nadide parçalardan müteşekkildir... *(Birden durumu kavrar gibi olur ve lafı ağzında kalır.)* Allah Allah!
- CAROL Ne oldu?
- MISS FURNIVAL Bu mobilya... *(Etrafına bakınır)* Bu iskemleler...
- CAROL *(Deli gibi)* Baba, Brindsley gelmeden eserlerine bir bakarsanız... Hepsi şurada, stüdyosunda.
- ALB. MEKETT Neden bakacaktım?
- CAROL İlgilendiğinizi duyarsa kim bilir ne sevinir. *(Gönlünü kazanmaya çalışarak)* Brin'in eserleri hakkındaki düşüncenizi ben de ölesiye merak ediyorum.
- A.MELKETT Ben bu modern nesnelere bir şey anlamam, kuzucağızım.
- CAROL Brin'in koltukları kabarmaya başlayacak.
- A.MELKETT Kabarmasa olmaz mı?
- CAROL Hatırım için.
- A.MELKETT Pekâlâ. Hatırın için bakayım. Müsaadenizle. *(Çakmağını havaya kaldırır, sert adımlarla stüdyoya geçer. Sahnedeki ışık hemen eski parlak halini alır.)*
- CAROL *(Israrlı ve alçak bir sesle)* Miss Furnival, halden anlarsınız, değil mi?
- MISS FURNIVAL Bilmem vallahi. Bu eşyanın burada işi ne? Bunlar Mr. Gorrington'un.
- CAROL Biliyorum. Çok kötü bir şey yaptık. Mr. Gorrington'un en güzel parçalarını aldık, yerine bizim kırık-dökük şeyleri doldurduk.

MISS FURNIVAL İyi ama niçin? Yüz karası bir iş bu!

CAROL *(Duygulu)* Çünkü Miss Furnival, Brindsley çok fakir; hiçbir şeyciği yok; evi tamtakır. Sıçan düşse başı yarılr. Babam bu evi normal haliyle görseydi evlenmemizi o dakika men ederdi... Sonra Mr. Bamberger de geliyor. Onu çırılçıplak bir eve kabul edemedik, değil mi? Mr. Gorringe burada olmadığından izin alamadık. Aralarındaki dostluğa sığınarak eşyasını sormadan buraya getirdik. Ne de olsa birbirlerini tanıyorlar. Arkadaş sayılırlar. Bilmiyorum, Brin'e bakılırsa araları pek iyiymiş.

MISS FURNIVAL Harold Gorringe iskemlelerine ve porselenine birinin dokunduğunu görse aklını oynatır! Hele şu Buda, elindeki en kıymetli parça. Birkaç yüz sterlin değerinde.

CAROL Aman, MISS FURNIVAL. Bizi ele vermezsiniz, değil mi? Biliyorum, böyle bir şey istemeye hakkım yok, daha yeni tanıştık. Brindsley'yle de bir yakınlığınız yok. Ama yalvarırım, çok güç durumdayız... Topu topu bir saat tutacağız bunları burada... Ne olursunuz!

MISS FURNIVAL *(Kıkr kıkr güler)* Eh, pekâlâ! Sizi ele vermem.

CAROL Çok teşekkür ederim!

MISS FURNIVAL Ama bu akşam Mr. Bamberger ile babanız gider gitmez hepsi götürülüp yerli yerine konacak.

CAROL Pekiyi, söz! Ah, Miss Furnival, siz bir küçücük melekciksiniz! Haydi bir şey için. Ha, sahi, içmiyordunuz... Bir portakal suyu vereyim?

MISS FURNIVAL Teşekkür ederim. Onu içerim. *(ALBAY MELKETT elinde çakmağıyla döner. Sahne biraz kararır.)*

A.MELKETT Eh, neymiş bütün bunlar, anlat bakalım.

CAROL Beğenmediniz mi?

A.MELKETT Bahçecilikte iyi işe yarar. Benim olsa toprağı evirmeye kullanırdım. *(MISS FURNIVAL kıkr kıkr güler.)*

CAROL Bu sözleriniz hiç hoş değil, baba. *(MISS FURNIVAL hemen susar.)*

A.MELKETT Kusura bakma, kuzucağızım. Seni gücendirmek istemedim.

CAROL Hem bana böyle hitap etmeyin.

A.MELKETT Eh, bunu ziyan etmekte mana yok. Tüketmeyelim. Belki ihtiyacımız olur! *(Çakmağı kapar. MISS FURNIVAL soluğu kesilerek "ha" yapar. Sahne tekrar iyice aydınlanır.)*

- CAROL Korkmayın, Mis Furnival. Brin mumları şimdi getirir.
- MISS FURNIVAL O zaman ben de hemen giderim, tabii. Sizi daha fazla rahatsız etmek istemem.
- CAROL Rica ederim... *(BRINDSLEY'nin ayak sesini duyar.)* Brin? *(BRINDSLEY, HAROLD'un odasından çıkar, anahtarı tekrar paspasın altına koyar.)*
- BRINDSLEY Ne haber?
- CAROL Bir şey bulabildin mi?
- BRINDSLEY Bu karanlıkta hiçbir şey bulunur gibi değil. Harold'da mum varsa bile ben bulamadım. Elektrik şirketiyle konuştun mu?
- CAROL İlk fırsatta birini göndeririz dediler.
- BRINDSLEY *(İçeri girer)* Bu fırsat ne zaman zuhur edecekmiş?
- CAROL Onu kendileri de bilmiyor.
- BRINDSLEY Güzel. Durumumuz çok parlak şu halde. Evde bir tane bile mum yok, biz bir milyonere heykel göstereceğiz. Üstelik senin canavar babanın gönlünü hoş edeceğiz. Yaşadık desene!
- A.MELKETT *(Asık suratla çakmağını yakar)* Hayırlı akşamlar! *(BRINDSLEY yerinden sıçrar.)*
- CAROL Brin, sana babam Albay Melkett'i tanıştırayım.
- BRINDSLEY *(Neye uğradığını şaşırmış.)* Hıh? O! Oo! Efendim... *(Kekeler)* Ho-hoş geldiniz... Demek buradaydınız! Şey, efendim, ben-biz-birtakım komşu canavarlar... Canavar komşular bekliyorduk da... Şeyettiler, efendim... Telefon edip belki geliriz demişlerdi de... Ya, işte böyle...
- A.MELKETT *(Kötü kötü bakar)* Ya, demek öyle... *(Bir an BRINDSLEY'i süzer, sonra çakmağını kapar.)*
- MISS FURNIVAL *(Ürkekçe)* Eh, işte böyle.
- CAROL *(Zorlama bir neşeyle)* Evet, işte böyle!
- A.MELKETT Görüyorum başınız dertte.
- BRINDSLEY *(Fena halde bozulmuş ve sıkılmış.)* Yo, yo! Sigorta attı, o kadar. Önemli bir şey değil. Hep olur... Demek istediğim ilk kez başımıza gelmiyor. Ne ilk, ne de son tabii! Eh, ne yapalım, ucunda ölüm yok ya? *(Anırır gibi güler.)*
- A.MELKETT *(Amansızca)* Bu arada kibritiniz de yok. Öyle mi?
- BRINDSLEY Öyle.
- A.MELKETT Mumunuz da yok. Öyle mi?

- BRINDSLEY Öyle.
- A.MELKETT Dirayetiniz de yok. Öyle mi?
- BRINDSLEY Bakın, onu bilemem, ben...
- A.MELKETT Dirayetten kastettiğim, hayatta her zaman “Hazır ol” vaziyetinde bulunmak, “Rahat” değil. Anlaşıldı mı, delikanlı?
- BRINDSLEY Aslında ben de hiç rahat değilim, efendim.
- A.MELKETT Şimdi ne yapacaksınız bakalım?
- BRINDSLEY Ne mi yapacağım?
- A.MELKETT Her sözümü tekrarlayıp durmayın. Sinirleniyorum.
- BRINDSLEY Sinirleniyorsunuz demek! Özür dilerim.
- A.MELKETT Buraya baksanıza. Durum acele. Bu kadarıçığı göreceğ gözünüz yok mu?
- BRINDSLEY Aman, efendim, bu karanlıkta kimsede bir şey göreceğ göz kaldı mı?
- A.MELKETT Nüktelerinizi kendinize saklayın, rica ederim. Şimdi durumu serinkanlılıkla gözden geçirelim. Derdimiz karanlık... Dermanı ışık.
- BRINDSLEY Güzel.
- A.MELKETT Araçlar kibrit. Yok. Mum, yok. Geriye ne kaldı?
- BRINDSLEY Allah bilir!
- A.MELKETT *(Muzafferane)* El feneri, beyim, el feneri. Efendim?
- BRINDSLEY Ya da birkaç yarasa, baykuş.
- A.MELKETT Ne dediniz?
- BRINDSLEY Özür dilerim. Galiba aklımı oynatıyorum. Evet, el feneri-çok güzel... Bu fikriniz çok parlak...
- A.MELKETT Hepsi öyledir. El feneri nerede bulunur?
- BRINDSLEY Meyhanede. Saat kaç acaba? *(ALBAY MELKETT çakmağını birkaç kere çaktıktan sonra yakar.)*
- A.MELKETT Tüh! Bu da tükenmek üzere... *(Saatine bakar)* Ona çeyrek var. Çabuk olursanız, ancak yetişirsiniz.
- BRINDSLEY Eksik olmayın, efendim. Basiretiniz durumu kurtardı.
- A.MELKETT Haydi be oğlum, çabuk ol!
- BRINDSLEY Pekiyi, efendim! Şimdi gidiyorum.
- CAROL Tanrı işini rast getirsin, canım.
(CAROL, BRINDSLEY'e bir öpücük yollar, BRINDSLEY de CAROL'a. ALBAY MELKETT sinirlenir. BRINDSLEY el yordamıyla kapıya doğru

ilerler. O sırada kapıda HAROLD GORRINGE görünür. HAROLD'un sırtında yağmurluk, elinde ufak bir valiz.)

- HAROLD Huu! Hu! Evde kimse yok mu?
- BRINDSLEY *(Dehşetten donakalır.)* HAROLD!
- HAROLD Brindsley?
- BRINDSLEY *(CAROL'a haber vermek amacıyla)* Harold geldi, Harold!
- CAROL *(Korkudan soluğu kesilir)* Hi!
- A.MELKETT Ne oluyoruz?
- BRINDSLEY Ama sigorta attı. Bütün ev karanlıkta kaldı.
- HAROLD Arızaya telefon ettin mi?
- BRINDSLEY Evet. Gelsene içeri.
- HAROLD Çantamı eve bırakayım da... *(Paspasın altını arar)* Tabii anahtarı bulabilirsem.
- BRINDSLEY Dur, sakın ha! Şey, önce buraya gel demek istedim. Gel bir şey iç. Tatilin nasıl geçti?
- HAROLD Aralıksız yağmur yağdı. Ben de döndüm. Ne yağmur, ne yağmur! Külotuma kadar ıslandım. *(Aranır)*
- BRINDSLEY *(Metin olmaya çalışır.)* Yanımıza gel de anlat.
- HAROLD Ne? Yalnız değil misin? Kim var yanında?
- MISS FURNIVAL *(Cilveli)* Ben varım, Mr. Gorringe.
- HAROLD Sen misin, Ferny?
- MISS FURNIVAL Evet. Buraya sığındım. Karanlıktan nefret ederim, bilirsiniz.
- HAROLD *(İçeri girer)* Judy nasıl? Uslu durdu mu?
- MISS FURNIVAL Melekler gibi, Mr. Gorringe. Rigoletto'yla öyle güzel geçiniyorlar ki insan seyretmeye doyamıyor.
- HAROLD Senin şefkatin onları uslandırıyor, Ferny. Bu hayırsever hanımefendi hayvan dostlarımızın hamisidir.
- MISS FURNIVAL Ah, Mr. Gorringe!
- A.MELKETT *(Çakmağını yakmaya çalışır)* Allah kahretsin, yanmıyor! *(Başarır)* Hah, oldu! *(Çakmağı HAROLD'un yüzüne tutar; suratını ekşiterek)* Siz kimsiniz?
- BRINDSLEY Komşum Harold Gorringe... Albay Melkett.
- HAROLD Memnun oldum. Nasılsınız, efendim?
- A.MELKETT Memnun oldum.

- BRINDSLEY Carol Melkett - Mr. Gorringe.
- CAROL *(Beti, benzi atmış, gülümsemeye çalışır)* Merhaba!
- BRINDSLEY Pardösünü alayım, Harold.
- HAROLD *(Pardösüsünü çıkarır, BRINDSLEY'ye uzatır)* Dikkat et, sırlısklamdır.
- A.MELKETT Sizde de mi mum yok, beyim?
- HAROLD İnanmayacaksınız ama Albayım, bende de yok! Ne aptalım, değil mi?
(Tam HAROLD etrafına bakınacak, BRINDSLEY, ALBAY'ın çakmağını üfler, söndürür)
- A.MELKETT Ne halt ettin, be adam?
- BRINDSLEY Benzininiz bitmesin, Albayım. Sonra belki lazım olur. Zaten tükenmek üzere... *(ALBAY şüphelenir; BRINDSLEY'ye şöyle bir bakar. BRINDSLEY HAROLD'un pardösüsünü küçük adi iskemleye koyar.)*
- HAROLD Zarar yok. Bende kibrit var.
- CAROL *(Korkuyla)* Kibrit mi?
- HAROLD İşte! *(Bir tane yakar. BRINDSLEY arkasından uzanır, üfler, söndürür.)*
Hey, ne oluyor?
- BRINDSLEY *(Aklına geleni söyler.)* Hava akımı... Bu odada kibrit dayanmaz. Hemen söner. Çifte cereyan var. Eski evlerin çoğu fırl fırl eser. Bu evlerin başlıca özelliği desek yeridir.
- HAROLD *(Şaşkın)* Söylediklerinden hiçbir şey anlamadım. *(Bir kibrit daha yakar. BRINDSLEY tekrar söndürür ama bu sefer yakalanır.)* Sana ne oluyor, Allah aşkına?
- BRINDSLEY Hiç!
- HAROLD Ceset, meset mi gizliyorsun burada? *(BRINDSLEY tekrar manyakça gülmeye başlar)*
- HAROLD Sarhoş musun, nesin?
- BRINDSLEY Ne münasebet! *(HAROLD bir kibrit daha yakar. BRINDSLEY yine üfler, söndürür.)*
- HAROLD *(Sabrı tükenmiş)* Baksana sen buraya!
- BRINDSLEY *(Aklına yeni bir fikir gelir)* Tehlikeli!
- HAROLD Ne?
- BRINDSLEY *(Deli gibi uydurmaya başlar)* Tehlikeli! Çok tehlikeli! Hepimiz ölebiliriz! Ateşle oyun olmaz! Tüpler ürpertici kazalar çıkabilir!
- HAROLD Neler söylüyorsun, şekerim?

- BRINDSLEY Şimdi aklıma geldi! Oysa eski evlerde oturanlara bu büyük tehlike hep hatırlatılır. Ana sigorta ile gaz saati aynı dolapta oluyor. Bu evde de öyle!
- A.MELKETT E, ne olmuş öyleyse?
- BRINDSLEY Sigorta atınca gaz saati de bozulup, gaz kaçırıyormuş. Sigortaların bu hünerlerini bilmeyen yok. Çok olağan bir şey. Onun için sigorta onarılına kadar ateş yakmaktan sakınmak gerek.
- A.MELKETT Hiç böyle şey işitmedim.
- HAROL Ben de.
- BRINDSLEY Siz beni dinleyin. Bu odada ateş yakmak korkunç bir şey olur.
- CAROL Brin'in hakkı var. Kat'iyen yakmamalıyız. Bu akşam telefon ettiğimde bana da sıkı sıkı tembih ettiler. "Ne yaparsanız yapın, ama sigorta onarılına kadar sakın kibrit çakmayın", dediler.
- BRINDSLEY Ya, demedim mi? Müthiş tehlikeli.
- A.MELKETT Neden bana daha önce söylemedin, kuzucağızım?
- CAROL Şey... Unuttum.
- A.MELKETT Aferin!
- MISS FURNIVAL Eyvah, dikkatli olmalıyız.
- BRINDSLEY Hem de nasıl! *(Ara)* Haydi, bir şeyler içelim. Biraz keyfimiz gelsin...
- CAROL İyi fikir! Mr. Gorringe, size bir şey ikram edebilir miyim?
- HAROLD Teşekkür ederim, hiç fena olmaz. Doğrusunu isterseniz bu akşam yaptığım o berbat yolculuktan sonra pek makbule geçecek. Tanrı bilir ya, oturduğum kompartımda en azından otuz-otuz beş kişi vardı. Kucakta bebekler mi, yeni yürüyen yavrular mı, viyaklayan köpekler mi ararsınız, hepsi oradaydı. Üstelik Leamington'dan Londra'ya gelene kadar bir lokma yiyecek bulamadım. Rezaletti, vallahi!
- MISS FURNIVAL Bir lokantalı vagon koymayı da mı akıl edememişler?
- HAROLD Ne gezer! Onlar ancak paranızı almayı bilirler. Ondan sonra ölseniz umursamazlar. Neyse, ben izin verirsiniz, gidip bir elimi yüzümü yıkayayım.
- BRINDSLEY *(Korkuyla)* Burada yıkan.
- HAROLD Çantamı da boşaltmam gerek.
- BRINDSLEY Sonra yaparsın.

- HAROLD Olmaz. Zorda kalmadıkça esvaplarımı çantada tutmaktan hiç hoşlanmam. Nefret ettiğim bir şey varsa o da buruşuk elbisedir.
- BRINDSLEY Beş dakikadan ne çıkar, canım?
- HAROLD Bu kazak herifle başımız dertte.
- CAROL Hangisini istersiniz? Winnie mi, Vera mı, Ginette mi?
- HAROLD Nasıl, nasıl?
- CAROL Winnie Viski mi, Vera Votka mı, yoksa cankurtaran Ginette mi?
- HAROLD *(Razı olmuş)* Anlaşıldı, sizin elinizden kurtuluş yok. Bir parça Ginette rica edeyim şu halde. Üstüne de biraz limon suyu...
- A.MELKETT Buraya bakar mısınız, Brindsley? Durumun acil olduğunu size hep hatırlatmak mı lâzım? Misafiriniz şimdi gelecek.
- BRINDSLEY Doğru, nasıl da unuttum!
- A.MELKETT Gidin, meyhaneye bakın, komşulara bakın... Canınız nereye isterse oraya bakın, ama eli boş döneyim demeyin!
- BRINDSLEY Peki, peki... Carol, biraz yanıma gelir misin?
- CAROL *(Yoklayarak yanına gider)* Buradayım.
- A.MELKETT Gene n'oluyor?
- BRINDSLEY Bize bir dakika izin... *(CAROL'u acele acele peşinden sürükleyerek merdivenlerden yukarı götürür)*
- MISS FURNIVAL *(Onlar merdiveni çıkarken)* Mr. Gorringe, bu gece buraya kim geliyor, dünyada tahmin edemezsiniz. Çok, çok önemli biri...
- HAROLD Kim?
- MISS FURNIVAL Bilin bakalım.
- HAROLD Kraliçe.
- MISS FURNIVAL İlahi Mr. Gorringe, ne kadar komiksiniz!
- BRINDSLEY *(Merdivenin üst başında, alçak sesle)* Ne yapacağız?
- CAROL *(Alçak sesle)* Bilmem!
- BRINDSLEY *(Alçak sesle)* Düşün!
- CAROL *(Alçak sesle)* İyi ama...
- BRINDSLEY *(Alçak sesle)* Düşün!
- A.MELKETT Bu çocuğun aklından zoru mu var?
- HAROLD Yok canım! Siz bilmezsiniz, ne tatlı şeydir o!
- A.MELKETT Ne?

- HAROLD Yıllardır tanırım. Buraya taşınalı beri dostuz. Birbirimizden saklımız, gizlimiz yoktur.
- A.MELKETT *(Buz gibi)* Ya?
- BRINDSLEY *(Alçak sesle)* Eşyanın hepsini geri götürmeliyiz.
- CAROL *(Alçak sesle)* Şimdi?
- BRINDSLEY *(Alçak sesle)* Evet. Bu işi yoluna koymadan fener getiremem.
- CAROL *(Alçak sesle)* Yapamayız.
- BRINDSLEY *(Alçak sesle)* İster istemez yapacağız. Eşyanın farkına varırsa deliye döner.
- HAROLD Haydi Ferny, meraktan çatlayacağım. Kim geliyor?
- MISS FURNIVAL Eh, biraz yardım edeyim. Gelen pahalı biri...
- HAROLD Bak sen!
- A.MELKETT *(Seslenir)* Carol!
- CAROL Dur bakayım, şaka yaptık desen olmaz mı?
- BRINDSLEY Sen onu bilmezsin. Hazineselerini gözünden kıskanır. Onlara evlat gibi bakar. Günde iki kere hepsinin kuş tüyüyle tozunu alır. Anlarsa mahvolduk. Babanın önünde bana hırsız demesini ister misin?
- CAROL İstemem, tabii!
- BRINDSLEY Ağzına geleni söyler. Sinir krizleri geçirir. O halini gördüm bir kere, biliyorum.
- A.MELKETT *(Yumuşak)* Brindsley!
- CAROL Nasıl yapacağız, peki?
- HAROLD Boşuna sesleniyorsunuz; yatak odasından duyulmaz.
- BRINDSLEY Bak, sen aşağıda vaziyeti idare edersin. İçki, miçki ver, karanlıkta işleri yürüt. Gerisini bana bırak. Ben hepsini bir bir geri götürürüm.
- CAROL Aklım yatmadı ama...
- BRINDSLEY Başka kurtuluş yolu yok.
- A.MELKETT *(Kükrer)* Brindsley!
- BRINDSLEY *(Kapıya koşar.)* Geliyorum, efendim... Giderken boş şişeleri de götürüyüm dedim.
- A.MELKETT Ne dersiniz deyin, bu çocuğun aklından zoru var.
- BRINDSLEY *(CAROL'a içtenlikle.)* Bana güven. *(Öpüşürler. Merdivenleri acele acele iner. CAROL da peşinden)*
- A.MELKETT Haydi, koşar adım.

- BRINDSLEY Şimdi gidiyorum, Albayım. Buyruğunuz baş üstüne.
- A.MELKETT Anladık. Çabuk ol.
- BRINDSLEY Carol size içki versin. Mr. Bamberger gelirse durumu kendisine açıklarsınız.
- HAROLD Ben de seninle geleyim ister misin?
- BRINDSLEY Yo, yo, yo... Hiç olur mu? Otur keyfine bak. *(Çılgın gibi güler)*
Demek istediğim köpeklerle haşır neşir olmaktan yorgun düşmüş-
sündür. Bir parça cin iç de kendine gel. Ben bir dakikada gider,
dönerim.
*(Kapıya gider, içeride durarak gürültüyle kapar. Sonra sezdirmeden tekrar
açar. Şu anda hem kendi kapısı, hem de HAROLD'un ki açık durmaktadır.
Antika iskemlelerden birini araştırır, bulur, sessizce kaldırır.)*
- CAROL *(Şen görünmek için çırpınır)* Hım, herkes içkisini söylesin bakalım...
Mr. Gorringe Ginette istedi, babam da Winnie'den hoşlanır...
- A.MELKETT Sen karanlıkta o içkileri nasıl ayırt edeceksin?
- CAROL Çok basit. Şişelerin yerlerini tamı tamamına hatırlıyorum.
- HAROLD İzin verin de, şekerim, bir kibrit yakayım. O kadar da tehlikeli değildir
artık! Merak etmeyin, hemen söndürürüm. *(Bir kibrit yakar)*
- CAROL Aman! *(Kibriti çarçabuk üfler. BRINDSLEY, iskemle elinde, donakalmıştır.)*
Aşk olsun, Mr. Gorringe! Hepimizi havaya uçurmak istiyorsunuz
anlaşılan. Zavallı Mr. Bamberger geldiğinde bula bula bizim kıymık
kıymık parçacıklarımızı bulursa yazık olmaz mı? *(BRINDSLEY, elinde
koltuk, yumuşak, kedi adımlarıyla dışarı süzülür. CAROL yoklayarak içkileri
hazırlamaya koyulur.)*
- HAROLD Bamberger mi dediniz? Bu akşam gelen Georg Bamberger mi?
- MISS FURNIVAL Evet. Mr. Miller'in eserlerini görmeye geliyor. Ne hoş değil mi?
- HAROLD Bak sen şu ise! Geçen hafta Sunday Pic'de Bamberger hakkında bir
yazı vardı. Esrarengiz Milyoner diyorlar. Kulakları çok ağır işitirmiş.
Vaktinin büyük bir kısmını evinde koleksiyonuyla baş başa geçirirmiş.
Gideceği bir sanat galerisi ya da stüdyo yoksa evinden çıkmazmış. Ne
hayat, vallahi! Param olsa ben de aynı şeyi yapardım. Gönlümün
çektiği çiniyi, porseleni toplamakla yetinirdim. *(BRINDSLEY kendi
kırık-dökük iskemlesiyle döner; yere bırakır; antika iskemlelerin ikincisini
alır, çıkar)*

MISS FURNIVAL Ömrümde hiç milyoner görmedim. Hep merak ederim, acaba bizden başka mıdır diye, yani tenleri mesela, bizimkinden farklı mıdır?

A.MELKETT Tenleri mi?

MISS FURNIVAL Evet. Tenleri bizimkinden daha yumuşaktır muhakkak, diyorum. Ben çocukken hanımların elleri yumuşacık olurdu. Şimdi, tabii, biz orta tabaka değil tenimizi yumuşak tutmak, doğru dürüst giyinemiyoruz bile. Rahmetli babam daha Wendover'deki evceğimiz bombardımanda yanmadan önce de hep söylerdi "Sonumuz geldi, kızım, orta tabaka can çekişiyor," derdi. Zavallı babacığım, ne kadar haklıymış!

A.MELKETT Babanız kilise hizmetinde miydi?

MISS FURNIVAL Babam, Albayım, Tanrının hizmetindeydi.

A.MELKETT Ha. Evet. *(BRINDSLEY elinde kendisine ait bir kırık-dökük salıncaklı koltukla girer. Koltuğu yere koyar. Sonra el yordamıyla antika koltuğu aramaya koyulur. Oysa koltukta ALBAY MELKETT oturmaktadır.)* İçkiler ne âlemde, kuzucağızım?

CAROL Tamam, babacığım. Şimdi geliyor.

A.MELKETT Sana yardım edeyim.

CAROL Şu Miss Furnival'ın portakal suyu. Bir zahmet kendisine verir misiniz?

A.MELKETT Pekâlâ. *(Koltuğundan kalkar. Tam o sırada BRINDSLEY'nin elleri koltuğu bulur, yakalar, kaldırır)* Demek babanız din adamıydı?

MISS FURNIVAL Babam, Albayım, evliya idi. Bugünkü dünyanın bayağılığını ve çirkinliğini görmediği için Tanrıma şükrediyorum.

HAROLD Aah, ne kadar doğru söyledin, Ferny. Tam manasıyla çirkin ve bayağı bir dünyada yaşıyoruz. Vallahi bugünün insanların davranışları akıl alır gibi değil. Sana anlattım mıydı geçen Cuma dükkânda olanları? Anlatmadım galiba?

MISS FURNIVAL Hayır, Mr. Gorringe, anlatmadınız.

CAROL *(ALBAY'a bir bardak viski uzatır.)* Alır mısınız baba? Miss Furnival'ın portakal suyu. *(BRINDSLEY bir elini uzatır, Wedgewood porseleni kâseyi bulur, iskemleye koyar. Sonra ikisini birden dışarı taşır. HAROLD hırçın bir tavırla anlatmaya başlar.)*

HAROLD Efendim, sabah dükkânı yeni açmıştım – şöyle dokuz buçuk sularındaydı – Çay takımlarının tozunu alıyordum. Rockingham porseleni nasıl toz tutar bilirsiniz – Tam o sırada içeri kim girse beğenirsiniz? Şu mahut Mrs. Levitt – hani sana bahsettiğim kızıl saçlı mal, kendini erkeklere tanrı vergisi sanan haspa.

A.MELKETT *(MISS FURNIVAL' a viskiyi uzatır)* Buyurun portakal suyunuz.

MISS FURNIVAL Ah, teşekkür ederim, çok nazıksiniz. *(HAROLD hikâyesini anlatırken MISS FURNIVAL bardağını içmeden avucunda tutar. ALBAY evvelce oturduğu koltuğu aranır, buldum sanarak salıncaklı koltuğa yaklaşır)*

HAROLD Her neyse. Baktım elinde kendisine geçen hafta saymış olduğum vazo var. Seninki Earls Court'da bunağın biriyle vaziyeti idare ediyor, ona doğum günü hediyesi almıştı. Akli sıra adam ölünce parasına konacak. *(ALBAY'ın koltuğa oturmasıyla, koltuk şiddetle bir ileri bir geri, ALBAY'ı üzerinden atacakmış gibi sallanmaya başlar)*

A.MELKETT Hay Allah kahretsin!

CAROL Ne oldu baba?

A.MELKETT *(Şaşkın)* Salıncaklı koltuk! Bu patlayası şey nereden çıktı? Geldiğimde burada böyle bir halt görmediydim.

HAROLD Ya, aman dikkat edin. Kırık-dökük bir şeydir; ha gitti, ha gidecek! Brin'e kaç kere söylemişimdir. Evet, nerde kalmıştık? Efendim, bu vazo güzel bir Kang Tsi porseleni, şöyle mavi-beyaz da içi turuncu sırlı – iyi bir parça – hâkiki – yirmi beş sterline bırakmıştım. İnan bana bu alışverişte o kârlıydı, ben değil. Neyse, seninki bir çalım, bir azamet içeri girdi. Saçlar tepede kabartılmış, Fransız koketleri gibi. Yirmi yaş daha genç, iki misli de güzel olsa gene yakışık almayacak; o biçim bir saç tuvaleti. Bana ne dese beğenirsiniz? “Mr. Gorringe, siz beni aldatmışsınız.”

MISS FURNIVAL Hi!

HAROLD Aynen bu sözleri söyledi. “Ya, nereden anladınız, Mr. Levitt?” dedim. “Tesadüfen bu vazoyu Portobello'da Bill Everett'e götürmüş bulundum. Hiç sizin dediğiniz gibi bir şey değilmiş. Nâdide bir çin porseleni diye sattınız, oysa Bill Everett on dokuzuncu yüzyıla ait adi bir İngiliz malı olduğunu söylüyor,” dedi. “Ya?” dedim, gayet sakin; çok kızdım mı bir durulurum. “Evet, onun için lütfen paramı geri

veriniz.” dedi. *(CAROL içkileri hazırlarken bardağı soda şifonuna götürür. Ucu içine girdi sanarak fişkırtır. Masa sırlıklam olur.)*

MISS FURNIVAL Aman, Mr. Gorringe, siz ne yaptınız?

HAROLD Önce ona kadar saydım. Sonra açtım ağzımı, yumdum gözümü. “Bir kere,” dedim, “müşterilerimin namusundan şüphelenip arkamdan kapı kapı dolaşmalarından hoşlanmam. İkincisi Bill Everett Barnsley çamurundan beter cahildir. Tang’ı Ting’den ayırt edemez. Üçüncüsü Siz de, Mrs. Levitt, ondan farklı değilsiniz.” dedim.

MISS FURNIVAL Sahi böyle mi söylediniz?

HAROLD Elbette. Durun, dahası var. “Elinizdeki çin porselen sanatının ufak bir şaheseridir; siz ise 1953 Tetvic Kupasını bile elinize almaya lâyık değilsiniz. Bir daha sakın buraya ayağınızı atayım demeyin... Eşiğimi atladığınızı görmeyeyim... Dinlemeyip gelmeye kalkarsanız olacaklardan beni sorumlu tutmayın,” dedim

CAROL *(Elinde iki içki)* Bravo, Mr. Gorringe, iyi söylemişsiniz! İşte limonlu cininiz. Doğrusu hak ettiniz. *(Portakal suyunu uzatır)*

HAROLD *(Alır)* Öylesine tepem atmıştı ki lâfımı sakınacak halde değildim.

CAROL Baba, neredesiniz? İşte viskiniz.

A.MELKETT Teşekkür ederim *(Kalkar, yoklayarak CAROL ’un uzattığı cini alır)*

HAROLD Kartaloz kızıl karı! Bana işimi öğretecek! Aaa! *(Silkinir, hatırladıkça hırslanmıştır. BRINDSLEY, elinde ilk götürdüğü antika iskemle ile yorgun ve bitkin içeri girer. İskemleyi yere koyar. Bundan sonraki konumsa sırasında el yordamıyla opal rengi lambayı arar, kordonu ele geçirir, yoklayarak lamburi kaplama üzerindeki prize doğru ilerler. Bunu yapabilmek için önce yoklayarak sonra emekleyerek, ötekilerin bacakları arasından odayı boydan boya geçer.)*

MISS FURNIVAL Porselen merakınız var mıdır, Albayım?

A.MELKETT Hiç anlamam. Su söğüt dalı desenli şeyleri söylüyorsunuz herhalde. Sonra içeri girdiğimde gördüğüm o küçük heykel...

HAROLD Hangi heykel, Albayım?

A.MELKETT Ambalaj sandığının üzerindeki.

HAROLD *(Düşünür)* Ambalaj sandığının üzerindeki...

CAROL *(Araya girer)* Haydi, sağlığınıza!

ALB. MELKET Sağlığınıza!

- MISS FURNIVAL Sağlığınıza! *(İçerler. Kargaşalık)*
- A.MELKETT Tüh, cinmiş.
- HAROLD Portakal suyu da bana gelmiş.
- MISS FURNIVAL Ay, ne pis, ne mendebur şey bu! Alkol mü?
- HAROLD *(MISS FURNIVAL'a)* Al sen bunu, şekerim, değişelim. Yo, olmadı – sen portakal suyunu alacaksın, ben cini. Albayım...
- A.MELKETT Buyurun, efendim. *(MISS FURNIVAL bu fırsatı kaçırmaz. Viskiden koca bir yudum çeker. Hepsi içkilerini değiştirir.)*
- HAROLD Al, Ferny. *(ALBAY, MISS FURNIVAL'a cini verir. HAROLD'dan portakal suyunu alır. HAROLD da viskiyi.)*
- MISS FURNIVAL Teşekkür ederim.
- HAROLD Haydi, bir daha deneyelim. Şerefimize!
- A.MELKETT Olsun bakalım. *(İçerler. ALBAY öfkeyle portakal suyunu tükürür.)*
- A.MELKETT Baksanıza bu iş sıkıttı artık, ben dayanamayacağım. *(Cebinden çakmağını bulur, hışımla yakmaya uğraşır, sonunda başarır.)*
- CAROL Baba, yapmayın!
- A.MELKETT Bıktım artık, kuzucağızım. Patlarsa patlasın, n'apalım. Olacak iş mi bu? *(Lâfi ağzında kalır. Çakmağın alevinde BRINDSLEY'nin elinde lamba kordonuyla ayaklarının dibinde emeklemekte olduğunu görür. Ara.)* Orada ne halt ediyorsunuz siz?
- BRINDSLEY *(Çakmağı üfler, söndürür.)* İhtiyatsızlık etmeyin, Albayım. Subaylığın temel ilkesi, “Erlerini gereksiz tehlikelere atmamak,” değil midir?
- A.MELKETT Münasebetsizliğin lüzumu yok. El feneri nerede?
- BRINDSLEY Şey, meyhane kapanmıştı.
- HAROLD Ay, sen şimdi meyhaneye mi gittin? Ne çabuk?
- BRINDSLEY Gittim elbette.
- MISS FURNIVAL Nasıl gittiniz, Mr. Miller? Çok uzak...
- BRINDSLEY Şeytan zorlamış, kul ne yapsın -ne demekse- *(Lambayı prizden çıkarır, altındaki Kraliçe Ann stili masayla birlikte kaldırır. İkisini birden çabucak dışarı taşır.)*
- A.MELKETT *(BRINDSLEY'yi hala ayağının dibinde sanmaktadır)* Bana bak, Miller, bu odada bir şeyler dönüyor. Sanattan anlamam belki ama adamdan anlarım. Karşımdaki yalancı oldu mu, aydınlıkta da bilirim, karanlıkta da.

CAROL Baba!

A.MELKETT Sözüne güvensizlik etmek istemem, beyim. Yalnız, meyhaneye gittiğinize şerefine üzerine yemin edin, lütfen. Evet?

CAROL *(BRINDSLEY'in odada olmadığını anlar, sesini yükselterek)* Brin, babam sana söylüyor.

A.MELKETT Ne bağıırıyorsun?

BRINDSLEY *(HAROLD'un odasından koşarak döner.)* Evet, evet. Biliyorum. Baban yerden göğe kadar haklı. Söylediklerini düşünmeye çalıştım da.

A.MELKETT Evet? Cevabınızı bekliyorum.

BRINDSLEY Ben de aynı fikirdeyim.

A.MELKETT Ne?

BRINDSLEY Algı ve anlayış gösteren bir söz. Herkese vergi değildir bu yetenek. Bireysel... Hem de nükteden yoksun değil. Hakçası, üstün bir aklın ürünü.

A.MELKETT Bu safsata gülelim diye mi?

BRINDSLEY *(Yaltaklanır)* Hatırınız için öyle olsun.

HAROLD Ayol, bu iş tatsızlaşıyor gibi.

CAROL Hem de nasıl!

A.MELKETT Sen karışma bu işe, kuzucağım.

BRINDSLEY Hangi işe?

A.MELKETT Kızımın bir yalancıyla evlenmesine izin vereceğimi sanıyorsanız, yanılıyorsunuz, beyim.

HAROLD Evlenmesine mi?

CAROL Evet. Niyet o.

HAROLD Sen şimdi bu hanımla...

CAROL Sözüm ona nişanlıyız. Tabii babam rıza gösterirse.

HAROLD Ya. *(Bu habere ve BRINDSLEY'nin kendisine açılmamış olmasına fena halde içerlemiştir.)* Bu ne sürpriz!

BRINDSLEY Gizli tutalım, demiştik.

HAROLD Besbelli. Ne zamandan beri?

BRINDSLEY Birkaç aydır.

HAROLD Seni sinsini seni.

BRINDSLEY *(Bozulmuş)* Memnun olmadın mı, Harold?

HAROLD Oldum, tabii... Sen de meğer hiç sır vermezmişsin.

- BRINDSLEY *(HAROLD'un sinirlendiğini sezinler.)* Sana söyleyecektim, Harold. Gerçekten söyleyecektim. Bir tek sana haber vermek niyetindeydim.
- HAROLD Neden vermedin öyleyse?
- BRINDSLEY *(Rahatsız)* Bilmem. Olmadı işte. Bilirsin, bazen insan istediği halde bir türlü sırası gelmez.
- HAROLD Beni her gün görüyordun.
- BRINDSLEY Doğru.
- HAROLD Ne zaman istersen söyleyebilirdin.
- BRINDSLEY Doğru.
- HAROLD *(Alınmış)* Tabii gene senin bileceğin iş. Beni mahremiyetine almak zorunda değilsin. Şunun şurasında üç yıllık komşuyuz!
- BRINDSLEY Saçmalama.
- HAROLD Yok, ciddi söylüyorum. Yalnız ben aramızda komşuluktan ileri bir yakınlık var sanıyordum. Aldanmışım.
- BRINDSLEY Canım, bu kadar alınacak ne var?
- HAROLD Alınan yok. Sadece garipsedim, o kadar. Garip ve beklemediğim bir davranış.
- BRINDSLEY Harold, rica ederim, anlamaya çalış...
- HAROLD *(Tiz bir sesle)* Bırakalım bunları. Bana ders olur da bir daha kimsenin arkadaşlığına güvenmem. Suç bende. Herkesi kendim gibi sanıyorum. *(MISS FURNIVAL heyecanla yerinden kalkar, içki masasını arar)*
- CAROL *(Gönlünü almaya çalışır.)* Darılmayın, ne olur! Hiç kimseye söylemedik. Daha kimsecikler bilmiyor.
- A.MELKETT Ortada söylenecek bir şey yok, kuzucağızım. Olacağını da sanmıyorum.
- BRINDSLEY Albayım, bugün ters taraftan kalkmışız anlaşılan. Bir suçum olduysa, bağışlayın.
- MISS FURNIVAL *(İçki masasının üzerini araştırır)* Babam her zaman, "Kul kusur işler, Tanrı bağışlar," derdi.
- CAROL Onu bir başkası dememiş mi?
- MISS FURNIVAL *(Hiç keyfi kaçmaz)* Babamı taklit eden çoktu. *(Bir ağzı açık viski şişesi bulur, kaldırır, koklar.)*
- CAROL Yardım edeyim mi, Miss Furnival?

- MISS FURNIVAL Hayır, teşekkür ederim. Biraz daha portakal suyu alıyorum. (*Şişeyi başına diker*) Tabii izin verirseniz, Mr. Miller.
- BRINDSLEY Rica ederim, buyurun.
- MISS FURNIVAL Teşekkürler. Çok nazıksınız!
- CAROL (*Gönlünü almaya çalışır*) Babacığım, ne olur... Bakın, Brin özür diledi. Daha ne yapsın?
- ALB. MELKETT Beyim... Neredesiniz?
- BRINDSLEY Burada, efendim.
- A.MELKETT İnatçılık huyum yoktur. Siz özür dilediniz, ben de kabul ettim, gitti. Bu akşamki acayip davranışınızı hoş görüyorum.
- BRINDSLEY Sağ olun, efendim. Çok iyisiniz. (*MISS FURNIVAL elinde bir bardak cin, yerine döner.*)
- A.MELKETT İnşallah sık sık görüşürüz, oğlum. Kızıma çok düşkünümdür. Onu rahat ettireceğini göster, bu işi bütün kalbimle destekleyeyim. Bunu istemek de hakkım, değil mi?
- BRINDSLEY Evet, efendim. Doğru söylüyorsunuz. İnşallah sık sık görüşürüz. (*Suratını çarpıtır.*)
- A.MELKETT Bu senin elinde, oğlum.
- CAROL Tabii rahat ettirecek babacığım. Göreceksiniz, Brin eserleriyle dünyaya ün salacak. Beş yıl içinde Bayan Mikelanj gibi bir şey olacağım.
- HAROLD Yalnız Bayan Mikelanj diye biri yoktu.
- CAROL (*Sinirlenmiş*) Yok muydu?
- HAROLD Yoktu. Mikelanj'ın tutkusu bambaşka bir mahiyetteydi. (*CAROL'a dil çıkarır*)
- CAROL Bakın hele! Hiç bilmiyordum. (*Nanik yapar.*)
- BRINDSLEY Harold... Seni incittiysem, özür dilerim.
- HAROLD (*Burnu havada*) Hayır!
- BRINDSLEY Evet, evet, incitmişim.
- HAROLD Hayır!
- BRINDSLEY Beni affedecek misin?
- HAROLD (*Nazlı*) Eh... Pekiyi. Ama sen de az içten pazarlıklı değilmişsin.
- MISS FURNIVAL (*Duygulu*) Bravo, Harold. Unutma ki "Kul kusur işler, Tanrı bağışlar!" (*CLEA girer*)

- A.MELKETT *(Sinirlenmiş)* Daha demin aynı şeyi söylediniz, hanımefendi.
- MISS FURNIVAL *(Keyifle şişeyi başına diker)* Öyle mi?
- CAROL *(Gönlünü kazanmak için)* Bir Ginette daha, Mr. Gorringe?
- HAROLD Fena olmaz.
- CAROL Ben koyayım size.
- HAROLD *(CAROL'a doğru giderken CLEA'ya çarpmasına ramak kalır)* Mersi. Güzel bir kızla kafa çekmekten hoş ne var?
- CAROL *(Cilveli)* Daha beni görmediniz bile!
- HAROLD Olsun. Brindsley'nin zevkine güvenim var. Kendisine kaç kere söylemişimdir, senin hanım zevkin benim porselen zevkime eş diye.
- BRINDSLEY Harold!
- CAROL *(HAROLD'un içkisini hazırlar.)* Yo, tevazuun bu kadarı fazla, Brin. İki yıl önceki flörtünün resmini gördüm; ne yalan söylüyeyim, derbeder olmakla beraber insanın aklını basından alacak kadar güzel.
- HAROLD Hangisi bu?
- BRINDSLEY Clea'yı söylüyor. *(CLEA tepki gösterir.)*
- CAROL Siz tanıyor muydunuz, Mr. Gorringe?
- HAROLD Evet. İyi tanırdım. Uzun zaman dolandı buralarda. *(BRINDSLEY yanındakini HAROLD sanır, dürtükler. Aslında CLEA'yı dürtüklemektedir.)*
- CAROL Ya?
- HAROLD Yersiz bir şey mi söyledim yoksa?
- BRINDSLEY Yo, Carol'a her şeyi anlattım. *(Tekrar CLEA'yı dürtükler. Bu sefer daha kuvvetli. Bundan sonraki konuşma sırasında HAROLD öbür tarafta, CLEA'nın hemen yanı başında, durmaktadır.)* Ama üç aylık bir süreye "Uzun zaman" demene şaştım. *(CLEA bu yalana fena halde bozulur. HAROLD da şaşırmıştır.)*
- CAROL Nasıl bir şeydi?
- BRINDSLEY *(CLEA'nın kulağına imalı.)* Sen pek hatırlamazsın herhalde, Harold.
- HAROLD *(CLEA'nın ötesinden cevap verir)* Ne diye hatırlamayayım?
- BRINDSLEY *(Tekrar CLEA'yı dürtür.)* Aradan iki yıl geçtiğine göre unutmuşundur. *(CLEA ile HAROLD ayrı ayrı nedenlerden büsbütün şaşırırlar.)*
- HAROLD Bilmem... Gayet iyi hatırlıyorum. Pek unutulacak bir tip değildi.
- CAROL Güzel miydi?
- HAROLD Ne güzeli! Tam tersi. Bayağı çirkindi.

- BRINDSLEY Değildi!
- HAROLD Ben sadece fikrimi söyledim.
- BRINDSLEY Evvelce hiç söylememiştin.
- HAROLD *(CLEA'nın önünden eğilir)* Sorulmamıştı ki! Söz açıldı da söyledim. Dişleri kazma gibiydi Sarı ve sivri. Sonra cildi de berbattı.
- BRINDSLEY Hiç de değil!
- HAROLD İyi hatırlıyorum. Şöyle çilekli, rengi kaçmış, gri bir duvar kâğıdı üzerine yeni ve pembe bir kâğıt çekin, işte Clea'nın cildi...
- MISS FURNIVAL Doğru, Mr. Gorringe. Kendisini pek az gördüm ama cildini ben de hatırlıyorum. Dediğiniz gibi, tuhaf bir renkti ve pek kabaydı. Oysa genç hanımların teni nazik ve yumuşak olur, gerçekten genç iseler tabii...
- HAROLD Tamam, kaba bir cilt.
- MISS FURNIVAL Ve pürüzlü.
- HAROLD Hem de nasıl!
- BRINDSLEY Ayıp ediyorsunuz!
- HAROLD Bilirsin, ben kendisinden hiç hoşlanmazdım. Pek ukalâ bir tipti.
- MISS FURNIVAL Tatsız derecede de bohem...
- HAROLD Gösteriş budalasıydı, bana sorarsanız.
- CAROL Kendi de adı gibi iddialıydı demek!
(Hakkında söylenenleri tenis maçı seyrederek gibi izleyen CLEA bu kez CAROL'un sözüne tepki gösterir.) Hiç şaşmam. Benim gördüğüm fotoğrafta bir köylü esvabı giymiş. Bol büzgülü etek, tahrik edici bir bluz... *(CLEA tarif ettiği kıyafettir.)* Lloyds Bank'ın reklâm programındaki "Satılmış Nişanlı"ya benziyor. *(BRINDSLEY güler, CLEA suratına bir tokat indirir.)*
- BRINDSLEY Ahh!
- CAROL Ne var?
- MISS FURNIVAL Ne oldu, Mr. Miller?
- BRINDSLEY *(Öfkeli)* Yaptığım hoş bir şey değil, Harold. Ne oluyor sana?
(BRINDSLEY elini uzatır, HAROLD diye CLEA'yı yakalar.)
- HAROLD *(Kızmış)* Bana mı ne oluyor?
- BRINDSLEY Albay Melkett yapmış olamaz.
- A.MELKETT Neyi? *(BRINDSLEY CLEA'nın vücudunu yoklar. Korkusu gitgide artarak kim olduğunu anlar)*

- BRINDSLEY Clea... *(Daha yüksek sesle.)* Clea! *(CLEA elinden kurtulur, kaçar. Bundan sonraki konumsa sırasında BRINDSLEY karanlıkta CLEA'yi bulmaya uğraşır.)*
- A.MELKETT Ne?
- BRINDSLEY Clea! Şimdi gözlerimin önünde canlandı. Sözleriniz hem asılsız, hem de insafsız. Clea güzeldi. Güzelliğiyle ün salmıştı! Sen, Harold, daha demin benim bu konudaki zevkimi övüyordun.
- HAROLD Evet. Ama sapıttığın da oluyordu.
- BRINDSLEY *(Çılgın gibi odayı dolandır)* Saçma! Clea güzel, duygulu, anlayışlı ve sevgi doluydu.
- CAROL Oysa bana, "Dili kılıçtan keskin, diken denli rahat bir yâr," demiştin.
- BRINDSLEY Ben mi? Yok canım! Nasıl olur?
- CAROL Bilmem. Az önce bu odada söyledin.
- BRINDSLEY Hayır, ben dedim ki... Ben başka şey söyledim... Bambaşka... Büsbütün başka bir şey... Çamur çikolatadan ne kadar başkaysa o kadar başka... Hoş, düşünülecek olursa çikolata da çamurdan bütün bütüne başka sayılmaz ya! Neyse... *(Anırır gibi güler.)*
- A.MELKETT Neler söylediğinizin farkında mısınız? *(CLEA masadan votka şişesini aşırır)*
- CAROL Sana sordum, Clea nasıl bir şey diye, sen de, "Clea ressamdı. Dürüst, zeki, yetenekli, dili kılıçtan keskin..."
- BRINDSLEY *(Sabrı tükenir, sözünü keser)* Rahat bir kadın, dedim. Evet, ne olmuş? *(Çaresizlik içinde ellerini ileri fırlatmasıyla CLEA'ya dokunur; hemen yapışır)*
- CAROL Hiçbir şey. Şimdi birdenbire nasıl duygulu, sevgi dolu oldu, anlamadım.
- BRINDSLEY Clea işitmeyegörsün, neler neler olurdu... *(CLEA'yı asık suratla okşar)*
- CAROL Binde bir, belki.
- BRINDSLEY O kadar seyrek değil, *(Kollarına gömülen CLEA'yı öper)* Hiç o kadar seyrek değil.
- CAROL Bütün bunlar ne demek oluyor? Brindsley, sana söylüyorum.
- BRINDSLEY *(CLEA'nın kulağına)* Sonra anlatırım. Sen şimdi yatak odasına çık, beni orada bekle.

- HAROLD *(Kendisine söylüyor sanır. Hayretler içinde)* Şimdi? Şimdi sırası mı dersin?
- BRINDSLEY Hey Tanrım! Sana söylemiyorum.
- CAROL Ne dedin?
- HAROLD *(CAROL'a)* Yatak odasına seni istiyormuş. *(Kinayeli)* Niyeti nedir, bilmem.
- A.MELKETT Gene bir şeyler çevirecekler muhakkak. *(CAROL eşya meselesinde hesapta olmayan bir engel çıktı sanarak BRINDSLEY'e yaklaşıyor.)*
- CAROL *(Bir fesatçının sahne fısıltısıyla CLEA'nın kulağına)* Ne oldu, hayatım, işler ters mi gitti? Neyi götüremiyorsun? *(Bundan sonraki konuşma alçak sesle)*
- BRINDSLEY Hepsini götürdüm, merak etme. Bir kanepa kaldı, onu da örttüm.
- CAROL Demek artık ışık yakabiliriz?
- BRINDSLEY Evet... HAYIR!
- CAROL Neden?
- BRINDSLEY Şimdi bırak bunları!
- CAROL Beni yatak odasına neden istiyorsun?
- BRINDSLEY İstemiyorum. Git başımdan!
- CAROL Çok nazıksın!
- BRINDSLEY Özür dilerim.
- A.MELKETT İşte yine fiskos başladı.
- HAROLD Muhabbet kuşları!
- A.MELKETT Sevsinler. Mum beklediğimizi hatırlatabilir miyim, beyim?
- BRINDSLEY Tamam, efendim. Şimdi getiririm. Yukarı aramaya çıkıyorum. *(CLEA'yı elinden tutar, yavaşça grubun içine çeker)*
- CAROL Yukarıda yok. Ben baktım.
- BRINDSLEY Sen yalnız çekmeceleri aradın. Daha dolap var, banyo var...
- HAROLD Dur, kibrit vereyim. Karanlıkta yapamazsın.
- MISS FURNIVAL Tehlikeyi unuttunuz mu?
- BRINDSLEY Yukarıda gaz borusu yok.
- HAROLD *(Kibriti verir)* Al.
- BRINDSLEY Teşekkür ederim. Şimdi dönerim. Siz bir içki daha için, albayım. *(CLEA'yı merdivene götürür.)*
- A.MELKETT "Daha" ne demek? Henüz hiçbir şey içmiş değilim.

MISS FURNIVAL *(Cini son damlasına kadar içer, bitirir)* Vah zavallı Albayım! Durun size getireyim.

A.MELKETT Ben alırım, zahmet etmeyin. Size de bir portakal suyu vereyim mi?

MISS FURNIVAL Teşekkür ederim. Kendim alayım, daha iyi. Elim alışsın. *(MISS FURNIVAL ile ALBAY MELKETT içki masasına yollanırlar.)*

CLEA Neler oluyor burada?

BRINDSLEY *(Acı bir alayla)* Hiç. Sadece Georg Bamberger bu gece heykellerimi görmeye geliyor, bir de ana sigorta attı o kadar!

CLEA Bana böyle gizlice yapışmanın nedeni bu mu?

BRINDSLEY Bak Clea, şimdi anlatamam.

CLEA Kız kim?

BRINDSLEY Bir arkadaş.

CLEA Arkadaştan ileri gibi geldi bana.

BRINDSLEY Canım, bildiğin biri, Carol. Sana daha önce sözünü etmiştim.

CLEA Kalın kafa Carol?

BRINDSLEY Carol çok tatlı bir kız. Son altı hafta içinde iyi anlaştık.

CLEA Ne kadar iyi meselâ?

BRINDSLEY Sadece iyi.

CLEA Babasıyla da mı iyi anlaşıyorsunuz?

BRINDSLEY Üstüne vazife ise söyleyeyim. Mr. Bamberger ile tanışmak istedikleri için şöyle bir uğradılar.

CLEA İyi ben de Bamberger ile tanışmaya can atıyorum.

BRINDSLEY Olmaz. Bu gece tanışamazsın.

CLEA Neden?

BRINDSLEY Dedim ya, şimdi anlatamam.

A.MELKETT *(Viski koyar)* Ha söyle! Gelsin bakalım bir viski! Siz portakal suyunuzu koyabildiniz mi?

MISS FURNIVAL Evet, Albayım. Teşekkür ederim.

CAROL İnşallah bulur.

HAROLD Ben de fena halde sıkıldım artık.

CLEA Bu gece telefonda söylemek istediğin neydi?

BRINDSLEY Hiçbir şey.

CLEA Yalan söylüyorsun.

- BRINDSLEY Engizisyon soruşturmaya başladı! Rica ederim, Clea, anlamaya çalış. Bu hayatımın en önemli gecesi... Beni biraz olsun sevdiysen, başka bir şey sormadan sessizce çekil, git. Sana söz veriyorum, sonra gelip her şeyi anlatacağım.
- CLEA İnanmam.
- BRINDSLEY *(Gönlünü yapmaya çalışır)* Ne olur, sevgilim... Yalvarırım. *(Hareketli bir öpüşme)*
- CAROL Brin yukarıda ne uzun kaldı!
- HAROLD *(Kalkar)* Ben bir koşu odama gidip bakayım. Bir kenarda eski bir kandil olacaktı, onu bulup getireyim.
- CAROL *(Telâşla)* Yok, aman, istemez, Mr. Gorringe!
- HAROLD Niçin?
- CAROL Çünkü şimdi aklıma geldi. Stüdyoda mum olacak. Orayı aramadık daha. Gelin, beraber bakalım. *(Kalkar)* Sokak lâmbalarının ışığında bir şeyler görebiliriz. *(Tatlı bir sesle)* Bana yardım edersiniz, değil mi?
- HAROLD Peki, aryalım.
- MISS FURNIVAL Mr. Gorringe, ne olur, geç kalmayın.
- HAROLD Merak etme, Ferny. Albayım sana bakıştırır. *(CAROL ile HAROLD stüdyoya doğru ihtiyatla yürüyüp, içeri girerler.)*
- MISS FURNIVAL Ah! Teşekkür ederim!
- CLEA Seni çok özledim. Görmeden edemedim. Şu son altı hafta hep seni düşündüm. Senden ayrılmakla ne büyük hata işlediğimi anladım, Brin.
- BRINDSLEY Clea, rica ederim!
- CLEA Dört yıldır beraberiz. Birbirimizi eski gazete gibi fırlatıp atamayız.
- A.MELKETT *(Orta karar bir sesle)* Brindsley!
- BRINDSLEY Bak sevgilim, şimdi bunları konuşmanın sırası değil. Bana bir saat izin veremez misin?
- CLEA Pekiyi, sevgilim. Aşağı inmemi istemiyor musun?
- BRINDSLEY Hayır!
- CLEA Ben şimdi uslu uslu yatar, seni beklerim. Sen de aşağıdakileri sepetleyince gelirsin.
- BRINDSLEY Korkunç bir fikir.
- CLEA Hiç de değil. Tatlı tatlı gevşeriz, keyfimiz gelir.

- BRINDSLEY *(Dişleri takırdayarak)* Benim keyfim yerinde. Gevşemeye ihtiyacım yok.
- CLEA Belli. Onun için zangır zangır titriyorsun.
- BRINDSLEY Titriyorsam haksız mıyım?
- CLEA Al, iç. *(Votka şişesini BRIN'in ağzına tıkar)*
- A.MELKETT *(Daha yüksek bir sesle)* Brindsley!
- CLEA *(BRIN içerken)* Şimdi beni dinle. Bu gece burada yatarım. Carol nasıl olsa seninle kalamaz; babası yanında.
- BRINDSLEY *(Şişeyi ağzından çıkarır)* Mesele o değil.
- CLEA Nedir öyleyse?
- BRINDSLEY Söyledim ya; şu anda anlatamam.
- CLEA Pekiyi. Ben burada beklerim. Sonra anlatırsın. Ya da şimdi aşağı iner, benden saklamaya çalıştığın o mülevves sırrı öğrenirim.
- BRINDSLEY Sır olan bir şey yok.
- A.MELKETT *(Kükrer)* BRINDSLEY!
- BRINDSLEY *(Razı olur)* Pekiyi. Kal! Ama sesin çıkmasın. *(Merdiven başına koşar.)* Buyurun, Efendim?
- A.MELKETT Daha mum bulamadın mı?
- CLEA Belki şarkı söylerim.
- BRINDSLEY Ben de belki dişlerini ağzına dökerim.
- A. MELKETT Ne dediniz?
- BRINDSLEY Hayır, dedim. Mum yok! Bulamadım!
- CAROL Biz de bulamadık.
- HAROLD Stüdyona baktık. Orada da yok.
- CLEA *(Ahenkli)* İşte mum geliyor, ışıklansın yavrum yatağın...
- BRINDSLEY *(Fısıltı halinde)* Sussana!
- CAROL Önemi yok. İhtiyar gelmeye niyetli değil, besbelli.
- BRINDSLEY *(Aşağı iner)* Ne biliyorsun?
- CAROL Yarım saat gecikti. Belki de daha fazla.
- HAROLD O bir şey değil. Bir milyoner her zaman gecikir. Şanındandır. *(Oturur)*
- MISS FURNIVAL Haklısınız, Mr. Gorringe. Ben de milyonerleri hep böyle tahayyül ederim. İpek elli ve her zaman iki saat geciken kişiler.
- A.MELKETT *(Budayla çarpışan CAROL'a)* Dikkatli ol, kuzucağızım. Oradaki Buda'ya çarpmayasın.

- HAROLD Buda mı?
- BRINDSLEY Buda mı? N-n-ne demek istiyorsunuz?
- A.MELKETT Buda demek istiyorum. İçeri girdiğimde gördüğüm Buda. Söyle iyi bir parça.
- HAROLD *(Kuşkulanır)* Buda mı?
- BRINDSLEY Yanlışınız var, Albayım. Burada hiç Buda yok. Ben evime Buda sokmam çünkü Konfüçyüsçüyüm.
- A.MELKETT Sana da bilhassa gösterdim, kuzucağızım.
- CAROL Fark etmemişim, babacığım.
- BRINDSLEY *(Buda'yı saklarken)* Burada Buda yok, efendim. Ama meraklıysanız, Harold'unkini görmelisiniz. Onda gerçekten bir Buda var. Bir Ming şaheseri.
- HAROLD Ming değil, Tang.
- BRINDSLEY Evet, Tang. İşte Buda diye ona derim.
- HAROLD Benimki bir onsekizinci yüzyıl reproduksiyonu ama yine de 240 sterline mal oldu.
- A.MELKETT Siz beni deli mi sanıyorsunuz? *(Çakmağını çıkarır)*
- HAROLD Nasıl bir Buda'ydı, Albayım? Seramik mi?
(ALBAY çakmağını yakmaya çabalamaktadır. Fakat çakmak sonunda tükenmiştir. Bu arada çıkan kıvılcımların ışığında BRINDSLEY, HAROLD'un yağmurluğunu görür. HAROLD'un kibritinden önce el çabukluğu ile yağmurluğu heykele sarıp yeniden iskemleye koyar.)
- A.MELKETT Tüh, tükendi! Kibritiniz var mı, beyim?
- CAROL Baba, dikkat! Tehlike!
- A.MELKETT *(Korkunç bir suratla)* Geç şimdi bunları, kuzucağızım. *(HAROLD'a)* Kibritiniz, beyim. Lütfen. *(Yakar, bakınır)* Yok olmuş! Burada neler dönüyor?
- BRINDSLEY Neden söz ettiğinizi anlayamadım, efendim. *(HAROLD da kuşkulanmıştır)*
- A.MELKETT Burada oyun oynayan biri var ki hiç hoşuma gitmiyor. Siz ne işler çeviriyorsunuz, delikanlı?
- BRINDSLEY Ben mi?
- A.MELKETT Siz.
- BRINDSLEY Albayım, yeniden çekişmeye başlamayalım. Ne güzel geçinip gidiyorduk!

A.MELKETT *(Yatışmaz)* O Buda ne oldu, öğrenmek istiyorum. *(SCHUPPANZIGH girer. Londra Elektrik Şirketinin pardösüsü ile tepesi sivri kasketini giymekte, elinde alet çantası taşımaktadır)*

BRINDSLEY Albayım, hepimiz yeğin bir basınç altındayız. Daha önce bir Buda gördüyseniz, bu ya bir ışık oyunu, ya bir gölge, ya da daha başka bir şeymiştir. Belki geldiğinizde zihniniz Budalarla meşguldü. Belki bir Buda saplantınız var, bilmiyorum...

A.MELKETT Ne?

BRINDSLEY Diyeceğim, burada emin olunuz Buda falan yok. Sizi hoşnut edemediğim için üzgünüm ama...

SCHUPPANZIGH *(Alman şivesi)* Mr. Miller? Neredesiniz, lütfen?

BRINDSLEY *(Yerinden fırlar)* Kim o?

SCHUPPANZIGH Ben geldim, Mr. Miller, kararlaştırıldığı üzere...

BRINDSLEY Hay Allah, adam geldi!

SCHUPPANZIGH Muhakkak gelmeyeceğim sandınız. Özür dilerim.

BRINDSLEY Aman, efendim, vakit bulup geldiğiniz için çok sevindim. Zamanınız ne kadar değerli biliyorum. Yazık ki bu münasebetsiz, bu musibet iş başımıza geldi. Sigortamız attı.

HAROLD Biraz bağır, evlat. Adam sağır.

BRINDSLEY Kusura bakmayın, durum heykel görmeye pek elverişli değil. İzin verirsiniz mum getireyim.

SCHUPPANZIGH Üzülmeyiniz, lütfen. *(Cebinden bir el feneri çıkarır "yakar". Bunu göstermek için sahnedeki ışık biraz kararır. HEPSİ birer 'OH' çekip, rahatlarlar. CLEA banyoya geçer, kapının arkasında soyunur. SCHUPPANZIGH hemen alet çantasını antika koltuğa koyar, üzerine de pardösü ile kasketini bırakarak HAROLD'un koltuğunu gizler.)* Bu işimizi görür.

CAROL Oh, ne güzel!

BRINDSLEY Yanınızda hep el feneri mi gezdirirsiniz?

SCHUPPANZIGH Çok kere, evet. Detayları görmeme yardım ediyor. *(Ötekileri görür)* Özel bir gösteri mi tertitlediniz?

MISS FURNIVAL Hayır, efendim. Ben zaten gidiyordum. Sizi rahatsız etmeyeyim.

SCHUPPANZIGH Benim yüzümden tedirgin olmayınız, aziz hanımefendi. Ben kolay kolay rahatsız olmam.

MISS FURNIVAL *(Mest olmuş)* Ah!

BRINDSLEY Size Albay Melkett'ı tanıştırebilir miyim?

A.MELKETT Sizinle tanışmak şerefine erdiğimden çok memnunum.

SCHUPPANZIGHO şeref bana ait, efendim.

BRINDSLEY Miss Carol Melkett.

CAROL Merhaba. Geldiğimize çok sevindim. Gösterdiğiniz ilgiye çok teşekkür ederiz.

SCHUPPANZIGH Rica ederim. Vous est tres gentil.

CAROL Ne içersiniz?

SCHUPPANZIGH Varsa biraz votka, lütfen.

CAROL Hay, hay.

BRINDSLEY Harold Gorringe.

HAROLD Nas'sınız, efendim?

SCHUPPANZIGH Enchante.

HAROLD Sizinle tanışmak gerçek bir zevk, doğrusu.

BRINDSLEY Komşum Miss Furnival.

SCHUPPANZIGH Enchante.

MISS FURNIVAL Korkarım hepimiz fırtınadan sığınma kabilinden burada toplanmış bulunuyoruz. (*SCHUPPANZIGH'in elini tutar tutmaz ufak bir çığlık koparır*) Ah! Haklıymışım! Yumuşacık! İpek gibi!

SCHUPPANZIGH (*MISS FURNIVAL elini okşarken şaşkın bakar*) Efendim? (*BRINDSLEY ile CAROL hayretle bakışır. MISS FURNIVAL biraz sarhoş görünmektedir.*)

BRINDSLEY Miss Furnival, rica ederim.

CAROL (*İçki masasında*) Hayatım, votka nerede?

BRINDSLEY Masanın üzerinde.

CAROL Yok.

BRINDSLEY Nasıl olur? (*Yukarıda CLEA votka şişesini gösterişli bir hareketle başına diker.*)

CAROL Gel de bak. Winnie ile Ginette burada. Vera kaybolmuş, yaramaz kız.

BRINDSLEY Nereye gidebilir?

A.MELKETT Kaybolduysa hiç şaşmam. Bu odada kaybolan kaybolana. Yokken ortaya çıkanlar da caba. Buda kaybolur, salıncaklı koltuk ortaya çıkar... Şişeler başını alır gider. Ne dolap çevrildiğini bir anlayabilsem...

CAROL Babacığım, ayık mısınız?

A.MELKETT Saçmalama, kuzucağızım. Ne içtim ki! Bir bardak viski, bir yudum da o batasıca portakal suyundan.

CAROL Nerede olabilir bu votka?

SCHUPPANZIGH Rica ederim, kendinize dert etmeyiniz. Vaktim dar. Nereye gideceğim gösterilirse...

BRINDSLEY Tabi. Hemen stüdyoya geçelim. Şu taraftan. Sizi götüreyim. *(Heykeli gösterir)* Bu parça da benim.

SCHUPPANZIGH Bakabilir miyim?

BRINDSLEY Rica ederim, buyurun.

(BRINDSLEY birden heykelin yanında duran Coalport vazosu ile çiçekleri görür. Koşar, vazoyu kaldırır, yere koyar, önüne geçerek bacaklarıyla gizlemeye çalışır. Artık iyiden iyiye morali bozulmuştur. Kem küim ederek.)
Çiçekler... Görmenizi engelliyorlardı. *(SCHUPPANZIGH el feneriyle heykele yaklaşır. Bir an inceler.)*

SCHUPPANZIGH Harikulâde.

BRINDSLEY *(Beğendirmek kaygısı ile)* Bu parça insan huzursuzluğunun başlıca iki etmeninin anlatımı. Nefis Sevgisi ile Nefis Nefreti. Bakın, aynı noktada birleşiyorlar.

SCHUPPANZIGH Besbelli.

A.MELKETT Öyle mi?

SCHUPPANZIGH Elbette. Bunda büyük sanatın özelliği olan açıklık var.

HAROLD Büyük sanat mı?

A.MELKETT Yoksa beğendiniz mi?

SCHUPPANZIGH Çok! Siz beğenmiyor musunuz?

A.MELKETT Ben? Evet, evet. Tabii. Fevkalâde!

SCHUPPANZIGH Sade ama basit değil. Dâhiyane ama dağdağalı değil. Hepsinden önemlisi Gerçek tinsel güze sahip... Bugün çağdaş eserlerin kaç tanesi için bunu söyleyebiliriz?

MISS FURNIVAL Ah, doğrusu hiçbiri için...

SCHUPPANZIGH Mübalağa etmek istemem ama bana sorarsanız bu eser tümüyle Shakespeare'ci.

HAROLD Shakespeare'ci?

SCHUPPANZIGH Evet. Gelin bunları adlandıralım *(Demirlere dokunarak)* Malvolio! Hamlet! Malvolio, bilindiği gibi Nefis Sevgisinden muzdaripti.

Hamlet ise Nefis Nefretinden. Kendini sevemediğinden kimseyi sevemiyordu. Bu bir eski hastalık olup çok daha önce Azizlerden St. Augustine tarafından teşhis edilmiştir. Neyse, bunu besbelli siz de biliyorsunuzdur. (*BRINDSLEY alçak gönüllülükle boyun büker, bir şeyler mırıldanır*) Umarım başınızı ağrıtmıyorum.

CAROL Hayır, Efendim.

MISS FURNIVAL Fikirleriniz öyle derin ki bütün gece dinleyebilirim!

A.MELKETT Ben hiç anlamam bunlardan ama sizi dinlemek bir şereftir.

SCHUPPANZIGHVous est tres gentil.

HAROLD Bütün bunları bir maden parçasında mı görüyorsunuz?

SCHUPPANZIGHKüçük bir maden parçasında. Önemli olan da bu. Fikrimi sorarsanız (*BRINDSLEY'ye*) Siz bir dâhisiniz. Bu bir minyatür ustası elinden çıkmış, soyut bir sanat harikası. Siz dilediğiniz her şeyi -- Chartre'ın bakir karasından Acropolis'in Tanrısal aklına dek her şeyi -- kibrit kutusu kadar yerde gerçekleştirebilirsiniz. Wunderbar!

CAROL Ooo! Dehşet!

MISS FURNIVAL Bravo, Mr. Miller, Bravo!

HAROLD Bak sen hele!

SCHUPPANZIGHÇok yüksek fiyat istemelisiniz. Bunlar, umarım çok çok pahalıdır.

BRINDSLEY Ehm...

CAROL (*Atılır*) Evet, öyle.

SCHUPPANZIGHBu, meselâ, ne kadar?

BRINDSLEY Elli...

CAROL Beş yüz sterlin!

SCHUPPANZIGHAh so. Çok güzel.

CAROL Aman ne iyi! Alacak mısınız?

BRINDSLEY Hayatım, biraz acele etmiyor musun? (*SCHUPPANZIGH'e*) Stüdyodakileri görmek ister misiniz?

CAROL (*Mahcup olmuş*) Evet, tabii! Onları da bir görün.

SCHUPPANZIGHNe yazık ki vaktim yok.

BRINDSLEY (*Kaygılı*) Stüdyom bitişik oda! Şu kapı!

SCHUPPANZIGHSohbetinize doyum olmaz ama işim çok.

BRINDSLEY İçeride göreceğiniz tüm çalışmalarım. Bu böyle tek bir parça...

SCHUPPANZIGH Tek ama nefis. Daha fazlasını görürsem şaşırım. Beni bağışlayın.
Hz. Musa'nın dediği gibi gerçekten olgun adam sütle bala bakmakla
doyar. Gövdeye indirmeyi gerekmez. Ben de bununla yetiniyorum.

BRINDSLEY Teşekkür ederim. Evet...

SCHUPPANZIGH *(Yüzü kıvançla parlayarak)* Evet...

BRINDSLEY *(Ürkek)* Evet...

CAROL Bu parçayı ister misiniz? *(Kısa bir ara)*

SCHUPPANZIGH Elbette.

MISS FURNIVAL Bravo!

A.MELKETT *(Kulaklarına inanamaz)* Buna 500 sterlin verirsiniz, öyle mi?

SCHUPPANZIGH 500 sterlinim olsa, hemen! *(Herkes güler)*

HAROLD Sunday Pio gazetesine bakılırsa en azından 17 milyon sterlininiz
varmış.

SCHUPPANZIGH Gazetelere güven olmaz. Banka hesabıma bakılırsa yalnız yüz altı
sterlin, sekiz silin ve dört peni'm olduğu açıkça görülür.

HAROLD İflas mı ettiniz?

SCHUPPANZIGH Hayır. Oldum olası parasızımdır.

A.MELKETT Bakın, Efendim, milyonerler tuhaf olurmuş. Anladık. Ama bu kadarı
fazla; insanı bezdiriyor.

CAROL Baba, şşş!

SCHUPPANZIGH Milyoner mi dediniz? Siz beni kim sanıyorsunuz?

A.MELKETT Beyim, sizin kim olduğunuzdan haberiniz yok mu?

CAROL Mr. Bamberger, bu bir şaka mı?

SCHUPPANZIGH Affedersiniz, adım Bamberger değil.

BRINDSLEY Değil mi?

SCHUPPANZIGH Hayır. Adım SCHUPPANZIGH. Franz SCHUPPANZIGH. 1915 Weimar
doğumlu. 1924'te Üniversitesinde Felsefe öğrencisi 1938'den beri bu
memlekette mülteci ve o tarihten bu yana Londra Elektrik Şirketinde
müstahdem.

CAROL Elektrik mi dediniz?

MISS FURNIVAL Nasıl?

BRINDSLEY Siz şimdi – şey değil misiniz?

HAROLD Değil, besbelli!

SCHUPPANZIGH Kim değilim? Beni kim sandınız?

HAROLD *(Öfkeli)* Bu ne cür'et!

SCHUPPANZIGH Efendim?

HAROLD Ne densizliktir bu? Bir de zırvalayıp durdun Shakespeare'miş, yok bilmem neymiş – oysa buraya sigortayı onarmaya gönderilmişsin. *(Ötekilere)* Adamdaki saygısızlığa bakın!

A.MELKETT Haklısınız. Terbiyesizliğin dik âlâsı.

SCHUPPANZIGH *(Şaşkın)* Ya?

A.MELKETT Siz, bir kamu hizmetkârı, buraya geliyor, teklifsiz ve davetsiz bir sürü lâkırdıyla işverenlerinizin kafasını şişiriyorsunuz.

SCHUPPANZIGH *(Şaşkın)* Nasıl davetsiz? Bu bey beni eserlerine bakmaya davet etti.

A.MELKETT Karşılık verme. Bizim zamanımızda böyle bir terbiyesizlik işinize mal olurdu.

MISS FURNIVAL Ah, ah, Albayım. Nerede o günler? Babam hep söylerdi. Orta tabaka yok edildi mi, kamu hizmeti fikri de onunla birlikte yok olur, derdi. Ne kadar haklıymış! Şimdi bütün yetkili makamlar zencilerin ve yabancıların elinde.

BRINDSLEY Miss Furnival, rica ederim.

CAROL Yine de babam haklı, Brin. Bu yaptığı düpedüz terbiyesizlik.

SCHUPPANZIGH Pekiyi. Sözlerimi geri alıyorum. *(BRINDSLEY'ye)* Siz dahi değilsiniz.

A.MELKETT Miller, şu adama işini gösterir misin, lütfen?

BRINDSLEY Ana sigorta bodrumda. Buradan iniliyor. Şurada bir kapak var. *(Gösterir)* Zahmet olmazsa...

SCHUPPANZIGH Neden zahmet olsun? Buraya bu iş için geldim. Müsaadenizle. *(Pardösüsünü, kasketini ve çantasını HAROLD'un antika koltuğundan kaldırır. Koltuğu görür)* Ah, işte güzel diye buna derim. *(BRINDSLEY ağzı açık koltuğa bakakalır – Sonra çabucak oturur, kollarıyla koltuğun kollarını örterek gizlemeye çalışır.)*

BRINDSLEY Siz artık bodruma insenize...

SCHUPPANZIGH Nasıl?

BRINDSLEY *(CAROL'a)* Hayatım, yerdeki kapağı açar mısın, lütfen?

CAROL Kim? Ben? *(Anlar)* Ha – pekiyi! *(Diz çöker, kapağı açmaya uğraşır)*

A.MELKETT *(BRINDSLEY'ye)* Aferin, oğlum. Nezaket böyle olur.

BRINDSLEY Birden lumbagom tuttu, efendim. Uzun zaman karanlıkta kalmak bana hiç yaramaz. *(Ahlar, uflar)*

- CAROL *(Şefkatli)* Ah, hayatım, gene mi belin tutuldu?
- BRINDSLEY Sorma, çok fenayım.
- HAROLD *(Kapağı açar)* Dur, ben açayım. Arkadaşımız anlaşılın pek narın; Ben onun gibi çıtkırıldım değilim, çok şükür. *(SCHUPPANZIGH'e)* Haydi, aşağı.
- SCHUPPANZIGH *(Omuz silker)* Pekâlâ. Elveda, sanat ışığı! Seni fenin karanlığına değişiyorum!
- HAROLD Biraz dilini kısa tutsan, iyi edersin.
- SCHUPPANZIGH Müsaadenizle. *(SCHUPPANZIGH bodruma iner. HAROLD, sinirlenmiş, kapağı peşinden gürültüyle kapar. Uzun bir sessizlik. HEPSİ mahcup, beklerler. Yukarıda CLEA banyodan çıkar, yatak odasına geçer. BRINDSLEY'nin pijamasının yalnız ceketini giymektedir. Elinde votka şişesi, sahnenin hemen üzerindeki parmaklı koridora çıkar, dinler.)*
- BRINDSLEY Bu kâbustan ne zaman uyanacağım!
- CAROL Sıkma canını, hayatım. Birazdan her şey yoluna girecek. Işıklar yandıktan sonra Mr. Bamberger gelecek. Eserlerine bayılıp, yirmi bin sterline hepsini satın alacak.
- BRINDSLEY *(Acı bir alayla)* Evet, muhakkak!
- CAROL O zaman biz de saray gibi bir ev satın alır, sultanlar gibi yaşarız. Evlenir evlenmez buradan çıkmak niyetindeyim. *(CLEA bunu duyar. Ağzı bir karış açık kalır.)*
- BRINDSLEY *(Ürkmüş)* Şşş! Şşş!
- CAROL Ne var? Ben ilk yıllarımızı öbür yeni evliler gibi kenar mahallelerde sürünerek geçirmek istemiyorum.
- BRINDSLEY Şşş! Şşş!
- CAROL Ne var, ne oluyorsun?
- BRINDSLEY Tanrılar seni dinliyor, hayatım. Bu gece bana çok çektirdiler. Nemize gerek, kızdırmayalım.
- CAROL *(Okşayıcı bir dille)* Vah benim zavallıcık bebeğim! Biliyorum, pek berbat bir gece geçirdin. Ama ben o hınzır tanrılara gösteririm. O yaramaz tanrılar benim gözümü korkutamazlar! *(Yukarı bakar)* İşittiniz mi? Beni korkutamazsınız! *(CLEA, CAROL'un tepesinde votka şişesini baş aşağı eder.)* Ayyy!
- BRINDSLEY Ne var?

- CAROL Islandım.
- BRINDSLEY Saçmalama.
- CAROL Büsbütün ıslandım.
- BRINDSLEY Nasıl olur? (CLEA votkayı daha geniş bir sahaya savurur. MISS FURNIVAL bir çığlık koparır.)
- HAROLD Ne oluyor, Allah aşkına?
- CAROL Yağmur yağıyor.
- BRINDSLEY Aptallığı bırak.
- A.MELKETT Ne bağıışıp duruyorsunuz, delirdiniz mi? (Votka bu kez onun suratına çarpar) Ahh!!
- BRINDSLEY (Aklına bir fikir gelir) Bir yerde patlak var, muhakkak! Yukarıdaki borulardan biri su kaçırıyor olmalı... Tamam... Sizin odanızdan geliyor herhalde, Miss Furnival.
- MISS FURNIVAL Aman, demeyin!
- HAROLD Bir kibrit çak, Brin. Görelim ne var.
- BRINDSLEY (Paniğe kapılır) Ben – Bende kibrit yok!
- HAROLD Sana verdiğim kibrit ne oldu?
- BRINDSLEY Kibrit? Şey – hepsini yaktım yukardayken... (CLEA hışımla şişeyi üst katta yere vurur)
- HAROLD Yoksa yukarıda biri mi var?
- A.MELKETT Kim var orada? (Cevap yok) Cevap ver! Oradasın, biliyorum!
- BRINDSLEY (Deli gibi uydurur) Hay Allah! Bu Mrs. Punnet olacak.
- A.MELKETT Kim?
- BRINDSLEY Mrs. Punnet. Bizim gündelikçi kadın. Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri bana gelir. (CLEA hayretle dinler)
- CAROL Bu saatte burada işi ne?
- A.MELKETT On bir oldu, be adam!
- HAROLD Bu ne işgüzarlık!
- MISS FURNIVAL Bu zamanda öyle işçi ne gezer!
- A.MELKETT Şimdi anlarız. (Seslenir) Mrs. Punnet?
- BRINDSLEY Şşş. Mrs. Punnet iş görürken rahatsız edilmekten hoşlanmaz. Bırakalım onu süpürgesiyle baş başa. Ne hali varsa görsün.
- A.MELKETT Hele bir bakalım, o mu. Siz misiniz, Mrs. Punnet? (Kükre) MRS. PUNNET!

- CLEA Efendim? Buyurun?
- BRINDSLEY Oymuş.
- CLEA Siz mi seslendiniz, Beyefendi?
- BRINDSLEY Hayrola, Mrs. Punnet, ne yapıyorsun orada?
- CLEA Yatak odanızı hale yola koyayım dediydim.
- BRINDSLEY Bu saatte?
- CLEA Eh, geç olsun da güç olmasın, ciğerim. Böyle cümbüş günlerinde, bilirim, yatak odanıza giren çok olur.
- BRINDSLEY Ha... Ha, evet. – tabi...
- A.MELKETT Ne zaman geldin sen, hanım?
- CLEA Az evvel. O ecnebi söylüyor, siz dinliyordunuz. Rahatsız etmeyeyim dedim, buraya çıktım.
- HAROLD O suları döken de sen miydin?
- CLEA Su mu? Hay Allah, bir şey devirdim zahir. Burası zindan gibi karanlık. Oyun mu oynuyorsunuz, Mr. Miller?
- BRINDSLEY Sigorta attı, Mrs. Punnet, bütün ev karanlıkta kaldı.
- CLEA Ben de oyun oynamak için mahsus kararttınız sandım. Hani Sardalya Kutusu diyorsunuz, bir oyun var. Siz pek seversiniz. Sonunda herkes karanlıkta birbirini sıkıştırıyor. Yine onu oynuyorsunuz belki, dedim.
- BRINDSLEY *(Tane tane)* Sigorta attı, Mrs. Punnet. Şuanda onarılmakta. Birazdan elektrikler yanacak.
- CLEA İyi bari. Yakında feraha kavuşacaksınız demektir.
- BRINDSLEY Evet. Siz de artık evinize gitseniz iyi olur.
- CLEA *(Merdivenlerden iner)* Daha önce gelemedim bir türlü. Kusura bakmayın. Bizim Ivy, üzerinize âfiyet, yine sancılandı...
- BRINDSLEY Geçmiş olsun.
- CLEA *(Amansızca devam eder)* Göbeğinin tam altında portakal büyüklüğünde bir yumru...
- MISS FURNIVAL Aman, ne feci!
- CLEA Sormayın, hanımefendi. Bu gece dayanamadım artık, “Keçiliği bırak, kızım. Yarın sabah ilk iş hastaneye git, seni aynaya soksunlar,” dedim.
- BRINDSLEY Başında beklemek istemez misin? Elbet sana ihtiyacı vardır.
- CLEA Yo, şu dakika kimselere ihtiyacı yok. Doktordan aldığım haplarda bir tane yutturdum, şimdi hesabı tamam. Kafaya balyoz yemiş gibi,

- yıkıldı kaldı. Horul horul uyuyor. Aman, ben de biraz rahat ettim, canım! Sabah beri avaz avaz bağırmasından hafakanlar boğuyordu.
- BRINDSLEY *(Kesinlikle)* Şimdi yapabileceğin hiçbir iş yok. Yarın sabah görüşürüz.
- CLEA Biraz bir şeyler yapaydım, Beyefendi...
- BRINDSLEY İstemez, teşekkür ederim.
- CLEA Hani yani, sizin hafta sonu şenlikleri bitince burası ne hal alıyor, biliyorum da... Yerlere yuvarlanmış cin şişeleri! Küvete atılmış sütyenler, donlar! Çingene otağı halt etmiş yanında!
- A.MELKETT Sözlerinize dikkat edin, hanım. Siz farkında değilsiniz ama aramızda Mr. Miller'in nişanlısı var.
- CLEA Nişanlısı mı var?
- A.MELKETT Ben de onun babasıyım.
- CLEA Aman, ne memnun oldum, ne memnun oldum! Demek nişanlandınız, Mr. Miller! Aşkolsun, insan bir haber vermez mi, ayol?
- BRINDSLEY Sürpriz olsun, dedim.
- CLEA Bakın hele! Allah bir yastıkta kocatmak nasip etsin. Gelin sizi bir öpeyim. *(Öpücük sesleri çıkararak BRINDSLEY'nin kulağını yakalar, şiddetle bükerek)*
- CLEA Sizin hesabınıza pek sevindim! Sizin hesabınıza da, Miss!
- CAROL Teşekkür ederim.
- CLEA *(ALBAY MELKETT'e)* Sizin hesabınıza da beyefendi.
- A.MELKETT Teşekkür ederim.
- CLEA Demek siz Miss Clea'nın babasısınız?
- A.MELKETT Ne Clea'sı?
- CLEA *(CAROL'u bileğinden yakalar)* Bravo, Miss Clea! Sonunda Mr. Miller'a yuları takmışsınız. İyi becerdiniz doğrusu! Ben hiç ummuyordum. Dört yıl bu, dile kolay... *(BRINDSLEY'e)* Bana lâf düşmez ama, Beyefendi, bu iş pek uzadıydı. Tam dört yıl aynı kadınla aşna fişne... Oysa bugünün gençleri dört gün beklemiyorlar.
- BRINDSLEY *(İyice gözü yılmış)* Mrs. Punnet, rica ederim!
- CAROL Dört yıl!
- CLEA Eksiği yok, fazlası var, değil mi, yavrum? Aah, ah! Buraya ilk geldiğin gün öyle alımlıydım ki Mr. Miller'e "Bu dilberi nereden buldun? Üstelik cin gibi. Sakın kaçırmayasın. Elini çabuk tutmazsan

- başkası kapar ha, dedim. (*BRINDSLEY'e*) Siz biraz ağırdan aldınız ama neyse, niyet hayır, akıbet hayır.
- MISS FURNIVA Babam da aynen böyle söylerdi. Ne hikmetse herkes onun deyimlerini çalıyor.
- CLEA Şükürler olsun, bu iş tam zamanında bağlandı. (*Manalı*) Sizin mercimek fırına verileli büyüyüp karpuzla döndü. (*Fısıldar*) İyiden iyiye göze çarpmaya başladıydı artık! (*CAROL'un karnını okşar.*)
- CAROL (*Tiksinerek çekilir*) Ayyy!
- CLEA Üzülmeysin, güzelim. Sizi zorda kaldığından almıyor. Gerçekten tutkun. Daha geçen hafta söyledi bana. (*Duygulu*) O zaman anlamalıydım... (*BRINDSLEY'ye*) Ah, sizi ah! Ser verir sır vermezmiş meğer. “Hepsi sizin olsun, Mrs. Punnet,” dedi. “Miss Clea'nın üstüne kadın yok benim için”. “Ya o hep sözünü ettiğiniz Carol kızdan ne haber?” dedim. “Ha, o mu? Bırak canım, Knightsbridge şekerlemesi gibi bir şey o. İki yaladın mı, doyorsun...”
- (*BRINDSLEY, CLEA'nın ağzını kapamaya çalışır. CLEA BRIN'in elini ısırır. BRIN bağırır. CLEA'dan başka HEPSİ mahcup, beklerler.*)
- A.MELKETT (*Sonunda durumu kavrar; ölgün bir sesle*) Dört yıl mı dedin?
- CLEA (*Kendi sesiyle, sakın*) Evet, efendim. Dört yıl, bu odada.
- HAROLD Tanıdım, sesini tanıdım! Clea bu!
- MISS FURNIVAL (*Şaşkın*) Clea!
- CAROL (*Dehşetle*) Clea!
- BRINDSLEY (*İnanırcı olmayan bir şaşkınlıkla*) Clea!
- CLEA Şaşırdın mı, Brin?
- CAROL (*Durumu kavrar*) Clea!
- A.MELKETT Neler oluyor bu odada, bir türlü anlayamıyorum.
- CLEA Haklısınız. Garip bir oda. Her şey kayboluyor Bütün rahat ve güven veren şeyler – iskemleler, içkiler, hizmetçiler – teker teker yok oluyorlar. Büyülü müdür, nedir? Ya! İşte böyle, Albayım. Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü.
- BRINDSLEY Sus artık, Clea!
- CLEA Nasıl oldu da müdahale cesaretini buldun? Yalanı tükettin mi artık? Burnun iyice sürttü mü? Pis korkak. Bu zillete katlanmaktansa benimle evlenmek istemediğini açıkça söyleyemez miydin?

- CAROL Evlenmek mi?
- A.MELKETT Evlenmek ha!
- HAROLD Kes artık, Clea.
- CLEA Sen bu işe burnunu sokma.
- HAROLD Edepsizliğine diyecek yok.
- CLEA Dur daha ısırmaya başlamadım. Oysa bütün günümü uzun, sivri, sarı dişlerimi bilemekle geçirdim. *(CLEA'nın bunu duymamış olduğunu sanan HAROLD bozulur)*
- MISS FURNIVAL Bu yaptığımız hiç hoş değil, Clea!
- CLEA Ben hoş değilimdir ki, Miss Furnival. Ben, “tatsız derecede bohem,” bir tipim unuttunuz mu? *(MISS FURNIVAL elini ağzına kapar)* Ama sesiniz sizi fena ele veriyor karanlıkta.
- MISS FURNIVAL Ne demek istiyorsunuz?
- CLEA Kelimeler, “Portakal suyu” derken sesiniz “Cin!” diye feryadı basıyor.
- MISS FURNIVAL Aman Yarabbi!
- CLEA Hadi, hadi, itiraf edip keyfinize bakın. “Cin, cana can katan Cin!” *(CAROL'a)* Yoksa ‘Ginette’ mi diyecektik? Carol dostumuz İngilizcenin celladı.
- BRINDSLEY Sus, Clea!
- CLEA Ne dedin?
- BRINDSLEY Sus, dedim.
- CLEA *(Gerçek bir öfkeyle)* Sen nasıl, ne cesaretle...
- BRINDSLEY *(Ürkmüş)* Canım, ben...
- CLEA Ne cüretle geçirdiğimiz günlere hakaret ediyorsun – bizim dört yılımız, birlikte yarattığımız o güzel günler – kişiliğimizle yoğurduğumuz yaşantımız – o anlamlı dört yıl – bu BASİTLİKLE mi son bulacaktı!
- CAROL Sustur şunu, baba!
- CLEA Vah babacığının kuzucağzı!
- A.MELKETT Nasıl susturayım?
- CAROL Nerede o sizin her derde deva hazır cevaplığımız? *(ALBAY MELKETT, CAROL'a yaklaşır ama yanlışlıkla CLEA'nın elini tutar.)*

- A.MELKETT Sakin ol, kuzucağızım, sakin ol! Tut elimi, cancağızım. Bak, babacığın yanı başında. Ben şimdi her şeyi hallederim, sen üzülme.
- CLEA *(Elini çeker)* Baba-kız yirmi yıldır bir arada yaşıyorsunuz. Ama gözlerinizi yeterince kullanamamışsınız, besbelli. *(CAROL'un elini yakalar, HAROLD'un avucuna koyar)* Kimin eli bu?
- CAROL Bilmiyorum.
- CLEA Tahmin et.
- CAROL Merak etmiyorum.
- CLEA Hadi canım!
- CAROL Brin'in tabii. Beni şaşırtamazsın böyle oyunlarla. Bu Brindsley aptalının eli.
- HAROLD Kusura bakmayın, o benim elim.
- CAROL *(Çırpınır)* Değil. Yalan söylüyorsunuz.
- HAROLD *(Elini bırakmaz)* Hayır.
- CAROL Yalan! Yalan!
- HAROLD Ben yalan söylemem!
- CLEA Bir de sen dene, Harold. Solundakinin elini tut.
- HAROLD Tutmam. Böyle saçma sapan oyunlarla seni eğlendirmeye niyetim yok. Sen tatsız ve huysuz karının birisin. Oh, söyledim ya, canıma değsin.
- CLEA Cesaretin varsa solundaki eli tut da görelim. *(HAROLD BRINDSLEY'nin elini tutar)* Evet?
- HAROLD Brin'in eli.
- CLEA Aferin!
- CAROL Nasıl bildi? Nasıl oluyor da ben senin elini tanımazken o tanıyor?
- BRINDSLEY Sakin ol, Carol.
- CAROL Cevap ver!
- BRINDSLEY Sus!
- CAROL Susmayacağım!
- BRINDSLEY Kendine gel. *(CAROL'u yakalar)*
- CAROL Bırak beni! *(Birden MISS FURNIVAL kısa bir çığlık koparır.)*
- MISS FURNIVAL Zenciler! Zenciler! Kapkara Zenciler çarşığı tutmuş! *(HEPSİ donakalır. MISS FURNIVAL hezeyan halinde çabuk çabuk ve çılgınca söylenmeye başlar)* Mağazaya girerim – o koca, korkunç mağazaya... Bir yanda tel

arabalar yığılı, ama neyin nerede olduğunu Allah bilir! “Şeker şu tarafta, hanım,” deyip sizi bir başınıza bırakırlar! Oysa karanlık köşelere sinip gözetlerler, bilirim. *(Fısıltı halinde)* Kapkara Zenciler! En azından on, on iki tanesi bir arada gizlice beklerler. Görmemezlikten gelirim ama... Yine de çaresiz görürüm. Domates salçalarının, konserve kutusu yığınlarının gerisinde bir o yana, bir bu yana devrilen apak gözler! Hükümet buna izin veriyor, tabii. Bizlerin, biz orta tabakanın hükmü yok artık. Başkalarının dertlerini biz yüklendik; kahırlarını biz çektik; günahlarının kefareti biz ödedik... Ne için? Kara ayaklar altında toz toprak olmak için! Şimdi bize bakıp gülüyor, alay ediyorlar. Dudak büküyorlar! Zenciler bize dudak büküyor – o iğrenç, sis dudaklarını büküyorlar... Çekilin! Çekilin! *(Elleriyle iter)* Çekilin diyorum size! Utanmazlar! *(BRINDSLEY bir kibrit çıkar. Sessizlik.)*

HAROLD Artık evimize gitsek mi, Ferny?

MISS FURNIVAL *(Toparlanır)* Evet. Haklısınız...*(Zorlama bir azamete)* Kusura bakmayın, Mr. Miller. Daha fazla kalamayacağım. Milyoner konduğunuzun bu kadar gecikmesi bağışlanır gibi değil. Çağımızda görülen saygısızlığın tipik bir örneği... Kendisine teessüflerimi bildirirsiniz, zahmet olmazsa.

BRINDSLEY Hay, hay.

HAROLD Gel, şekerim.

MISS FURNIVAL *(HAROLD'un kolunu reddeder)* Yardıma ihtiyacım yok. *(Burnu havada dışarı çıkar. HAROLD onu izler. BRINDSLEY'nin kibriti söner.)*

BRINDSLEY Teşekkür ederim, Clea. Çok teşekkür ederim.

CLEA *(Bir kibrit çıkar)* Bir şey değil, hayatım. *(Canlı ve hareketli bir âşıklar kavgası başlar. Kavga süresince BRIN ile CLEA karşılıklı kibrit çıkar, söndürürler.)*

BRINDSLEY Bana karışmaya hakkın yok.

CLEA Ya?

BRINDSLEY Sen beni bıraktın, çünkü.

CLEA Öyle mi?

BRINDSLEY Bir daha yüzümü görmek istemediğini söyledin.

- CLEA Ben senin gerçek yüzünü hiç görmedim ki! (*Kibritini söndürür*) Sen karanlıkta yaşamalısın, Brindsley. Sana en uygun ortam o.
- BRINDSLEY Ne demekse bu laf!
- CLEA Gerçek yüzünü göstermek istemiyorsun demek. Neden, Brindsley? Seni gerçekten tanıyan sevemez diye mi korkuyorsun?
- BRINDSLEY Öf, git şuradan!
- CLEA Söyle. Bilmek istiyorum.
- BRINDSLEY (*Kibrit çakar*) İstersin, hep istersin. Neden Clea? Neden her şeyi öğrenmek için insanı didik didik edersin, hiç düşündün mü? (*CLEA kibritini söndürür*) Efendim?
- CLEA Kim bilir, belki seni sevdiğimden...
- BRINDSLEY Belki de sevecek şey bulamadığından. Karşında bir sahte sanatçı gördüğünden.
- CLEA (*Bir kibrit çakar*) Acınmayı bırak. Tatsız oluyorsun. (*BRIN CLEA'nın kibritini üfler, söndürür.*)
- CLEA Sana ilk tanıştığımızda söyledim ya gerçek bir sanatçı ya da gösterişli bir şarlatan olursun dedim. Sen alkış istediğinden sözlerim hoşuna gitmedi.
- BRINDSLEY Doğru! Doğru!
- CLEA (*Kibrit çakar*) Peki, sen sevgilinden ne bekliyordun? Günde üç kere, "Harikulâdesin, hayatım," diyen bir plâk mı? Onda bulduğun üstünlük bu mu?
- BRINDSLEY Hiç değilse onunla hayatımız Engizisyon işkencesine benzemiyor. Şu dört yıldır sanki senin sevgilin değil de General Torquemada'nın esiriyim!
- CLEA Memnun değildin demek?
- BRINDSLEY (*Bir kibrit daha çakar*) Her dakikası burnumdan geldi.
- CLEA Evet. Hatırlıyorum. (*Kendi kibritini söndürür*)
- BRINDSLEY Her bir dakikası!
- CLEA Benim de hatırımda.
- BRINDSLEY İnanma. Finlandiya'ya gittiğin gün bayram ettim.
- CLEA Ben de!
- BRINDSLEY Derin bir "OH!" çektim.
- CLEA Ben de!

- BRINDSLEY “OH!” dedim.
- CLEA Ben de.
- BRINDSLEY Her gece dans ettim.
- CLEA Ben de. Çenk çalıp dans ettim. Tef çalıp oynadım. *(BRINDSLEY'nin suratına doğru bir kibrit çakar. BRIN çekilir, kendi kibritini elinden atar.)*
- BRINDSLEY İyi, mesele kalmadı.
- CLEA Güzel.
- BRINDSLEY Âlâ!
- CLEA Anlaştık!
- BRINDSLEY Seni mutlu görmek pek hoş.
- CLEA Seni de. Memnunnuktan gözlerim parlıyor. *(CLEA'nın kibritini üfler, söndürür.)*
- BRINDSLEY Bu kadar mutluydun da neden döndün?
- CLEA Bu kadar memnundun da neden Mrs. Punnet'e benim üstüme kadın olmadığını söyledin?
- BRINDSLEY Ben öyle bir şey söylemedim.
- CLEA Ya?
- BRINDSLEY Onu sen Mrs. Punnet'in kişiliğine büründüğünde kendin uydurdun.
- CLEA Olsun! Yalan mı söylemişim? *(CLEA gülmeye başlar. BRIN de ona katılır. HAROLD, MISS FURNIVAL'ı bıraktıktan sonra koridoru geçer. Kendi odasına girer. ALBAY söze karışır.)*
- A.MELKETT Bakıyorum çok eğleniyorsunuz.
- CLEA Eh, oldukça!
- A.MELKETT Bense olanları hiç komik bulmuyorum.
- BRINDSLEY Şimdi, Albayım...
- A.MELKETT Ben konuşurken sen dilini tut. Kuzucağızıma yaptığını benim zamanımda bir genç kıza yapmaya cüret eden bir delikanlının başına neler gelirdi, bilir misin?
- BRINDSLEY Eh, herhalde
- A.MELKETT Sus, ben konuşuyorum.
- CAROL Bırak babacığım. Gidelim evimize, bitsin.
- A.MELKETT Bir dakika, kuzucağızım. Bu işi ben bildiğim gibi halledeyim.
- BRINDSLEY Carol, izin ver anlatayım...
- CAROL Neyi?

- BRINDSLEY Burada anlatılmaz ki!
- A.MELKETT Ha şunu bileydin!
- BRINDSLEY Anlamıyorsun, Carol. Gerçekten anlamıyorsun...
- CAROL Ortada anlaşılmadık halt kaldı mı? Al şunu! *(Nişan yüzüğünü çıkarır.)*
- BRINDSLEY Neyi?
- CAROL Yüzüğünü. Al da başına çal! *(Yüzüğü fırlatır. BRINDSLEY çekilir. Yüzük ALBAY'ın gözüne gelir.)*
- A.MELKETT Gözüm! Ah, gitti gözüm! *(CLEA tekrar gülmeye başlar. Eli gözündeki öfkesi gitgide artarak)* Aman ne komik, ne komik! Gülün bakalım, hanımefendi. Sana bir soru sordum, Miller. Benim zamanımda senin gibi bir adama ne yaparlardı, biliyor musun?
- BRINDSLEY Efendim?
- A.MELKETT *(Sakin)* Bir güzel pataklarlardı.
- BRINDSLEY *(Ürkmüş)* Nasıl?
- A.MELKETT Kızını iğfal ettiğin baba kırbacını senin suratında şaklatırdı. Bu gece ona ettiğin hakaretler için kırılacak dizlerin üstüne çöküp bağışlanmak için yalvarır, yakarırdın.
- BRINDSLEY *(ALBAY'ın çılgınca üzerine yürümesinden geri geri kaçarak)* Öyle mi yapardım, Efendim?
- A.MELKETT İt gibi acı acı uluyarak merhamet dilenirdin. *(HAROLD'un odasında acı bir çığlık kopar. HEPSİ donakalır, kulak kesilirler. HAROLD'un kapısı çarparak açılır. HAROLD içeri dalar.)*
- HAROLD Aaah! Aah! Ah, alçak ah!
- BRINDSLEY Harold...
- HAROLD Seni soysuz dalavereci alçak seni!
- BRINDSLEY Ne var, ne oldu?
- HAROLD İnanamıyorum. Gözlerime inanamıyorum! Odamın halini gördün mü? Gördün mü, sana soruyorum? O güzelim odam, o zarif, gözümün bebeği eşyalarım alt üst olmuş. İskemleler üst üste yığılmış; Portobello'nun eskici dükkânları gibi! Hepsi bu olsa, haydi neyse. Ama iş o kadarla da bitmiyor, değil mi, Brindsley?
- BRINDSLEY *(Kekeler)* Ne – nasıl bitmiyor?
- HAROLD Bilmezlikten gelme. Bunca yıl seni arkadaş sandım. Kapı komşumun eli uzun bir düzenbaz olacağı hiç aklıma gelir miydi?

- BRINDSLEY Harold!
- HAROLD Yıllar yılı senin gibi sürtüğe saçımı süpürge edip her kahrını çektim. Buna karşılık sen yeni kız arkadaşınla babasına fiyaka yapmak için benim en değerli eşyalarımı yürüt ha!
- BRINDSLEY Çok güç durumdaydım, Harold!
- HAROLD Sus. Hiçbir şey duymak istemiyorum. Arkamdan neler söylediğini artık biliyorum “Harold nişanlandığımızı işitmesin. Ona güven olmaz. Onu arkadaştan sayma. Ondan ancak eşya çalınır!” Kıymetli nişanlın da sana yardım etti mi?
- BRINDSLEY Haksızlık ediyorsun, Harold.
- HAROLD *(Ciyak ciyak)* En son ben duydum – en son! Hem de bir sürü yabancı önünde. Ben ki senin o sefalet hikâyelerini sabahlara kadar gık demeden dinlemiş – kendi derdim başımdan aşkın iken – senin saatlerce kadın-kız lâkırdısıyla kafamı şişirmene katlanmışımdır.
- CLEA Aldırma, hayatım. Ne dediğini bilmiyor.
- HAROLD *(Daha yakın)* Sen kendine bak. O zavallı yaşlı kadıncağıza yaptığını düşündükçe tüylerim ürperiyor.
- CLEA Sarhoş olmuşsa suç benim mi?
- HAROLD Sana söyleyecek sözüm yok. *(BRINDSLEY’e)* Senin nişanlanmana gelince, tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuş. O yavşak tam senin dengin. *(CAROL bir çığlık koparır)*
- BRINDSLEY Carol!
- HAROLD Buradaydınız demek! Karanlık köşelerde surat ediyorsunuz herhâlde!
- BRINDSLEY Kızı rahat bırak.
- HAROLD Korkma ona el süreceğim değilim. Hepinizi defterimden sildim, attım. Sadece eşyamı istiyorum. İşittin mi, Brindsley? Eşyamı ver, yoksa polis çağırırım!
- BRINDSLEY Kendine gel, Harold.
- CLEA Kulak asma, hayatım. Eteğine sarılasın diye can atıyor.
- HAROLD *(Kötü kötü bakar)* Bir adet çenk arkalı, Osmulu kakma, maun lake, applike işleme minderli koltuk.
- BRINDSLEY Arkanda. *(Harold döner, koltuğu görür.)*
- HAROLD Bir adet 1809 tarihli Coalport porseleni vazo; ağzı, zarif bir papatya ve şakayık deseniyle süslü.

- BRINDSLEY Yerde.
- HAROLD *(Görür)*Tüh! Hem de çiçekleriyle beraber almış! *(Vazoyu kaldırır)* Koltuğu şimdi alırım. İlişkimiz burada kesiliyor, Brindsley. Bundan böyle yüzüne bakacağımı sanma. *(Yağmurluğu koltuktan çekip almasıyla içindeki Buda yere düşer, paramparça olur. Korkunç bir sessizlik.)* *(HAROLD sesini kontrole çalışarak)* O heykel kaç paraydı, biliyor musun? Tam 240 sterlin! Sen ömrün boyunca beklesen – o paslı demir parçalarının hepsini satsan – yine o kadar parayı bir arada göremezsin. *(Delilere özgü bir sükûnet ile)* Seni parçalayacağım. *(Üzerine yürür.)*
- BRINDSLEY *(Ürkmüş)* Dur, Harold... Dur... Bir dakika...
- HAROLD Evet, kusura bakma. Ben de seni parçalayacağım, Brindsley. O zaman ödeşiriz.
- BRINDSLEY *(Geriler)* Harold!
- HAROLD Göze göz, Brindsley! Hakçası bu! *(Heykelin yanında sıçrar, uzun maden parçalarından birini çeker alır. Kılıç gibi tutarak BRINDSLEY'nin üzerine yürür. Öteki elinde bir yanar kandil tutmaktadır.)*
- BRINDSLEY *(Geriler)* Yapma Harold. Çıldırдың mı?
- A.MELKETT Bravo, beyim. Artık hesaplaşmanın zamanıdır. *(ALBAY da öbür demir çubuğu yakalar, ilerlemeye başlar.)*
- BRINDSLEY *(İkisinden birden geri geri kaçar)* Aman, Albayım... Makul olun! Vahşilere dönmeyelim! Harold, yalvarırım, sen medeni içgüdüleri olan bir kişisin!
- CAROL *(Hınçlı hınçlı)* Vur, baba! Vur! Vur!
- BRINDSLEY *(Dehşetle irkilir)* Carol!!
- CAROL *(Hain hain)* Vur! Vur! Vur! Vu – *(CLEA arkadan yaklaşır. Elindeki votka şişesini CAROL'un basına indirir. CAROL yere yığılır. Ne HAROLD ne de ALBAY bunu görmezler. CLEA ilerler, kandili üfler, söndürür)*
- A.MELKETT Allah kahretsin! *(CLEA, BRINDSLEY'yi elinden yakalar, tehlikeli bölgeden çeker, çıkarır. Birlikte odanın ortasındaki masaya tırmanırlar. HAROLD ile ALBAY, ellerinde "kılıçları" yirmi saniye kadar masayı dolanırlar.)*
- A.MELKETT Kendini kolla, kuzucağızım. Kenara çekil.
- HAROLD Susun, Albayım. Soluklarımı dinleyelim.

A.MELKETT İyi fikir! Kurnazca bir manevrayla işini bitirelim. *(Sessizlik. Dinlerler. CLEA ile BRINDSLEY soluklarını tutarlar. Beş saniye... Birdenbire SCHUPPANZIGH yerdeki kapağı gürültüyle açar. Kendi yine aşağıda kaybolur. Tam ikisi ayaklarının ucuna basa basa deliğin başına geldikleri sırada, bir gürültü kopar. Bu seferki dışarıdan, holden gelmektedir. Biri süt şişelerine takılmıştır. HAROLD ile ALBAY hemen dönüp sahne gerisine doğru, yine ayaklarının ucuna basa basa ilerlemeye başlarlar. GEORGE BAMBERGER girer. Milyoner olduğu besbellidir. Gülbenkyan'ı andırır şekilde giyinmiştir. Frak, silindir şapka, sakal, monokl ve orkide. Kocaman bir işitme cihazı taşımaktadır. Şaşkın bir tavırla odada ilerler. İki "silahlı" adam sezdirmeden sahne gerisine yürüyüp ona yaklaşırlar. Bu sırada BAMBERGER el yordamıyla ön kısma yürürken öbür ikisinin arasından sessizce geçer.)*

BAMBERGER *(SCHUPPANZIGH'in Alman şivesini andıran orta yaşlı bir sesle.)* Mr. Miller? Neredesiniz, lütfen? *(HAROLD ile ALBAY MELKETT üçüncü bir yöne dönerler.)*

HAROLD Elektrikçinin sesi!

BAMBERGER Efendim? Lütfen bakar mısınız?

A.MELKETT Burada ne halt ediyorsun sen? *(SCHUPPANZIGH yerdeki delikte görünür)* Sigorta yapıldı mı?

HAROLD Yoksa bütün geceyi karanlıkta mı geçireceksin bize?

SCHUPPANZIGH Merak etmeyin. Sigorta tamam. *(Delikten yukarı çıkar)*

HAROLD Şükürler olsun.

BAMBERGER *(Hâlâ aranmaktadır)* Mr. Miller, rica ederim! Neredesiniz? Bu karanlık niçin? Şaka mı? Efendim?

SCHUPPANZIGH *(Gücenmiş)* Ah, hayır! Hiç hoş değil bu yaptığımız, beyler... Yabancıyım diye konuşmamla alay etmek çok ayıp!

BAMBERGER *(Azametle)* Mr. Miller! Buraya heykellerinizi görmeye geldim!

BRINDSLEY Aman! Bamberger bu!

CLEA Bamberger geldi!

HAROLD Bamberger!

A.MELKETT Bamberger! *(Hepsi donakalırlar.)*

BRINDSLEY Merak etmeyin Mrs. Bamberger. Sigorta atmıştı ama artık onarıldı.

BAMBERGER *(Sinirlenmiş)* Mr. Miller!

CLEA Bağırman gerek. Adam sağır.

BRINDSLEY *(Bağırır)* Merak etmeyin, Mrs. Bamberger! Sigorta atmıştı ama şimdi tamam, yapıldı. *(Masanın üzerinde sevinçle CLEA'ya sarılır)* Clea, Clea, işler yolunda! Her şey tam zamanında halloldu!

(GEORG BAMBERGER sessizce deliğe düşer.)

SCHUPPANZIGH Artık yüzünüz gülsün. Çünkü *(Yerdeki kapağı arar)* Şimdi size Evren'in en büyük mucizesini, ışığı armağan ediyorum!

(Yerdeki kapağı gürültüyle kapar)

CLEA Oh, ışık!

BRINDSLEY Şükürler olsun, Tanrım! Şükürler olsun!

(SCHUPPANZIGH elektrik düğmesine gider.)

HAROLD *(Kötü kötü)* Yerinde olsam, Brindsley, Tanrıya hemen şükretmem!

A.MELKETT Ben de yerinde olsam acele etmem, Brindsley.

SCHUPPANZIGH *(Çalınla)* Öyleyse bana şükredin! Çünkü şuan Tanrınız ben olacağım. Hazır mısınız? Tanrı, "IŞIK," buyurdu ve ansızın... Anlaşılmaksızın – tükenmeksizin, sönmeksizin ve ölmeksizin evrende var olacak – IŞIK halloldu. *(SCHUPPANZIGH gösterişli bir hareketle elektrik düğmesini çevirir. Sahne o an kararır. Gramofon dönmeye başlar. Gittikçe şiddetlenen bir hırıltı ile Sousa marşı yeniden başlar ve gümbürtüsüyle karanlık sahneyi doldurur.)*

- Perde -